

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.—
 Pe 3 luni . . . 7.—
 Pe o lună . . . 2.40

Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci

Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA.
 Strada Zrinyi N-rul 1a.

INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.

Mulțămite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisele nu se în-
 napolază.

In fața enigmei.

Viena, 10 Februarie.

O scurtă adiere a ușorat piepturile înainte de Crăciun, dar soarele care și-a trimes atunci razele înviorătoare numai prin o mică portiță a norilor, după câteva ore s'a perdut iarăș în pâcla deasă ce continuă a întuneca orizontul Europei. Trimiterea unui curier special la Petersburg cu autograful monarhului adresat țarului Rusiei nu ne-a adus nici o ușurare în suflet. O liniștire a spiritelor ar fi putut să urmeze numai dacă s'ar fi dat publicității, fie și numai o parte oarecare din conținutul autografului. Faptul în sine, că a fost trimis un curier din partea monarhului la țar a trezit mai curând temerea, că relațiile austro-ruse au ajuns la o încordare îngrijorătoare.

Lumea a crezut în prima clipă, că ameliorarea lor pe cale normală nu mai pare posibilă și că factorii de cădere au fost necesități să puie în balanța situației însași greutatea morală a persoanei domnitorului nostru de toți respectat.

După starea actuală a lucrurilor nu trebuie să ne mirăm dacă spiritele sunt stăpânite și azi de concepția pesimistică, că la primăvară, când va începe să se topească zăpada, materiile explozive din aer s'ar putea descărca în mod catastrofal. Pesimismul acesta e mărit încă și de evenimentele zilnice, cari par a avea iarăș semnificația, că se fac pregătiri pentru operații militare în stil mare. Una dintre aceste e și crearea unei noi secțiuni în

ministerul de război, care va avea destinația să se îngrijească de lichidarea sumelor de ajutorare pentru familiile rezerviștilor chemați sub arme și a celor căzuți pe câmpul de luptă. Nu mai puțin importantă e și împrejurarea că un număr mai mare de Generalstăbler-i vor fi împărțiți pe la diferitele direcțiuni ale căilor ferate pentru cazuri de mobilizare. Aceste două dispozițiuni vor intra în vigoare cu 1 Martie.

Până când toate dovedesc că cercurile competente fac toate pregătirile posibile pentru a preveni orice pericol războinic, tot mai mult ies la lumină amănunte, cari deșteaptă îngrijorarea că armata noastră nu se află în starea în care ar trebui să fie. În timpul din urmă tot mai mult se strecură în publicitate amănunte asupra incertitudinilor, îmbrăcămintelor și alimentarea soldaților noștri dela graniță, cari amănunte dovedesc că intențanța noastră militară nu și-a împlinit datoria. Știrile ce sosesc dela graniță ne pun în lumină adevărată spiritul ce domnește între soldații trupelor dislocate acolo. Asupra cazului cu caporalul din Nevesinje, care a împușcat patru camarazi de ai lui și pe alți cinci i-a rănit grav, s'a aflat adevărul—după mult incunjur — și azi se știe, că n'a fost un act de demență, ci întreg cazul se reduce la motive de ordin politic-național. Se știe, doar, că pe timpul anexiunii Bosniei și Hertegovinei soldații regimentului 18 din Praga au comis grave violări de disciplină. Tot la acest regiment s'a petrecut acum și cazul amintit. În populațiunea credincioasă monarhiei cauzurile de acest fel au un efect extraordinar de deprimant.

Și toate aceste semne atât de grave rămân neobservate și nu li se dă nici o atenție. De sigur nu se recunoaște nici acum, că situația noastră în afară numai de aceea a devenit atât de precară, pentru că în ultimele decenii s'a greșit foarte mult în politica internă a ambelor țări ale monarhiei. Și totuși în fața pericolului unui eventual război cu Rusia, — în care poate fi decisivă dispoziția populației din Galiția, — se amână împlinirea pretențiilor Rutenilor cu privire la înființarea universității ucrainene și se amână și împărțirea dreaptă a mandatelor din Landtag-ul galițian. Tot așa e împiedecată, de obstrucția din comisia financiară, și înfăptuirea dorinței Italianilor, cari luptă deja de un foarte lung timp pentru înființarea unei academii de drept cu limba de propunere italiană. Aruncăm o privire peste Leitha și vedem cum în Ungaria se lucrează, prin introducerea așanumtei reforme electorale, la nulificarea drepturilor naționalităților nemaghiare. Acelaș sistem e pus în aplicare și în Austria și în Ungaria, și prin el se va ajunge încetul cu încetul la instrăinarea deplină a aderenților adevărați ai monarhiei și dinastiei, aruncându-i în brațele disperării.

În astfel de împrejurări care ar fi soarta tuturor dacă ar bate totuși la poartă iazma războiului?...

Bine ar fi ca prevederile noastre să fie desmințite prin o serie de dispoziții cari să fructifice ramurile uscate ale patriotismului în monarhie.

Cronică din Paris.

Procesul „bandel tragice”. — În jurul pedepsei cu moartea. — Războiul din Balcani. — Capriciile Senel.

Paris, 6 Februarie.

De trei zile încoace, se înșiră cu toții în fața juraților, toți cei cari formau „banda tragică”, colegii lui Bonnot și ai lui Garnier. Razele unui soare primăvăratec pătrunde în sala de ședințe și luminează viu chipurile odioase. Unii sunt palizi, alții păstrează pe buze un suris cinic, alții sunt pur și simplu plați și banali. Cu toții își ascund groaza în dosul atitudinii lor studiate. Și încet-încet ironia se șterge din ochii lor, fețele zlimbitoare se crispează, părul pomădat cu îngrijire se sburlește. Vezi, simți, ghicești, că le e frică, că le e frică!...

Callemîn, Carou, Raymond la Science, Kibalcici, Soudy și ceilalți, toți acești bandiți feroși și anarhiști imbecili, cari au stins nenumărate vieți cu un sânge rece de fiară, cari au împușcat agenți polițienesci și jefuit casele de bancă zluu nămlaza mare, toți acești mizerabili își compun o fizionomie, răspund cu obrăznicie, rostesc discursuri stupide. Își desvoltă teoriile anarhiste într'un galimatias afară din cale de grotesc. În fond le e frică. În ochii impasibili ai juraților, ei zăresc ghilotina. Cerul albastru de afară reflectează pentru ei mormântul. Le e fri-

că. Dar se silesc să-și păstreze sângele rece și să dovedească neînfricoșare, din aceea vanitate bizară, particulară criminalilor de ori ce soi.

Procesul abia a început; el va ocupa șaisprezece ședințe; timp de șaisprezece zile Parisul va putea să contempeleze această adunătură de monștri, cari își spun anarhiști. Anarhiști?... Dintre toate viețuitoarele de pe pământ, omul este singurul care caută să-și justifice actele, toate actele sale. Asasinii cari sunt judecați în momentul de față de către jurații Senel sunt ucigași în suflet, ucigași în sânge, crima e singura lor plăcere în viață. De sigur că dacă n'ar fi existat anarhismul, ei tot ar fi asasinat și jefuit. Dar anarhismul există; justificarea (?) e găsită; ei se botează anarhiști.

Pretioșii lor colegi, socialiștii, strigă prin presă că ar fi o nedreptate ca mizerabilii la cari bandiții au găsit adăpost și sprijin moral și material, să fie și ei implicați în cauză. Dezordinea și delictul sunt foarte simpatice domnilor socialiști.

În total sunt în număr de douăzeci, acuzați dela curtea cu juri, bărbați și femei. Ședințele sunt lungi și penibile, martorii în număr de trei sute, corpurile delictive ocupă o întregă odaie, eufemismele bandiților cer timp îndelungat. Președintele e obosit, jurații sunt covârșiți — bandiții au început de azi, a treia ședință, să-și piardă neghioaba lor truffe.

Ochii li se stâng, fețele lor pălesc, ei pleacă

capul, ca și cum cutitul ghilotinei le-ar apăsa de pe acum pe ceafă. Suntem ferm convinși că cei mai mulți vor fi condamnați la moarte. Nimic nu e mai elocvent ca simpla înșirare a faptelor lor sângeroase. Trebuie ca sentimentele cuiva să fie adânc aberate, pentru a simți cea mai ușoară milă față de ei.

Din fericire, vântul dulce al umanitarismului suflă mai rar în Franța. Încercarea de a se suprima pedeapsa cu moartea, a dat aci roade dezastruoase. Față de teribilă creștere a criminalității, Francezii au fost nevoiți să reînființeze ghilotina. Atâtea articole elocvente scrise degeaba. Atâtea apeluri! Atâtea pagini admirabile în contra pedepsei supreme, cari s'au dovedit nejustificabile!

Genii de talia unor Victor Hugo, Tolstoi, Turgheniew, au scris pagini de o duioșie irezistibilă în contra ghilotinei și a ștreangului. Căutând operele lor, scormonind împreună cu ei sufletul îngrozit al osânditului care așteaptă din minut în minut să fie executat, o milă fără margine și o groază ne cuprinde și pe noi. În clipele acelea suntem sinceri părtași ai suprimării ghilotinei. Dar...

Dar când ne revine sângele rece, ne zicem numai decât: „Vedem numai Apărarea, și nu Rechizitoriul. Tolstoi, Victor Hugo, ne vorbesc numai de osândit dar nu și de asasin. Pe victimele lui le uită. Ele nu trebuiesc însă uitate. De ce nu ne ducem și prin casa celui ucis, de ce

Audiența dlui Lukács. Asupra audienței de Duminică a ministrului președinte Lukács mai aflăm următoarele: Prim-ministrul a dat un raport amănunțit M. Sale asupra debaterilor din comisia reformei electorale și a măsurilor ce le va lua guvernul în vederea discuției a proiectului electoral. A venit vorba și de procesul Désy-Lukács și ne putem închipui că primul nostru ministru n'a avut situația cea mai plăcută. D. Lukács a raportat M. Sale și asupra situației croate, o hotărâre însă nu s'a adus în această chestiune delicată. M. Sa a acceptat propunerea primului ministru, ca în locul lui Balogh să fie numit Jankovich secretar în ministerul de culte, iar primar al capitalei deputatul Heltai.

Episcopia de Fiume. Atât în ziarele din Budapesta, cât și în cele din Agram și Viena s'a scris mult în timpul din urmă asupra planului ungar, de-a ridica episcopie ungurească în Fiume. În mod oficial se desmințesc acum aceste șvonuri, afirmându-se că până în momentul de față nu e vorba nici măcar de negocieri între guvern și ceilalți competenți, în vederea înființării noii episcopii.

Chestiunea limbii oficiale în Bosnia. Guvernul provincial al Bosniei și partidele din saborul bosniac au hotărât, în de comun acord, să discute într-o conferință a șefilor de partide, proiectul guvernului, pe baza căruia se speră că se va rezolvi chestiunea limbii oficiale. Ieri a avut loc această conferință în Serajevo. După lungi debateri conferința s'a dizolvat, fără să fi adus o hotărâre definitivă. Debaterile se vor continua într-o conferință apropiată. Deputatul Krulj, redactor al ziarului sârbesc „Narod”, a renunțat la mandat și lucrul acesta se consideră în Bosnia ca o întărire a curentului pacinic.

1866—1913.

De N. Gane.*)

Am arătat în cartea mea „Zile Trăite”, că am fost față în ziua de 10 Mai 1866, când M. S. regele Carol a călcat pentru prima oară pe pământul României. L'am văzut cu ochii când s'a scoborât din careta la care erau înhămați opt cai de poștă și unde stătuse alături de

*) Reproducem din revista „Flacăra” acest prea frumos articol al dlui N. Gane. Cititorii vor găsi în el aceleași frumoase calități, pe cari au învățat a le cunoaște în întreaga operă literară a octogenarului artist.

nu ne o arată pe văduva și pe orfanii lui sleiți de plâns, livizi de disperare? De ce nu-i face și pe ei să trăiască în mintea noastră alături de criminal?... De ce odată cu groaza lui nu ne descrie și nemărginita durere a celorlalți? În cazul acesta compătimirea față de asasin ar fi paralizată de indignarea pe care ne-ar inspira-o actul lui criminal”.

Cam astfel gândeam azi asistând, — cu ce greutate! — la ședința a treia a marelui proces. Și privind frunțile vestei ucigașilor, fălcile lor crispatе, ochii lor cruzi am simțit în sufletul meu strecurându-se ura, o ură vehementă. Am strâns neconștient pumnii, și le-am urât să fie condamnați.

Crime în Franța, liceeni rasi bătuți cu cnutul, reînceperea războiului în Balcani cât de răi sunt oamenii, într'adevăr!...

— Ziarele ne-au adus vestea că tunurile bubuesc din nou în fața Adrianopolului. Dar o impresie singulară se desface din jurnalele franceze. Ca în urma unui acord tacit, articolele în care se vorbește despre războiu sunt scrise de mâini obosite, dictate de duhuri plictisite. Interesul opiniei publice de aci pentru războiul care a reînceput în Balcani, e foarte scăzut. Previiziunile sunt greoaie, împiedecate. Și imi inchipuiesc că sentimentul acesta de silă domnește în întreaga Europa. Și imi inchipuiesc încă, că el stăpânește mai ales în sufletele beligeranților.

Ioan Brătianu care l'a întovărășit în tot timpul călătoriei. Zecimi de mii de oameni erau adunați pe întinsul câmp dela bariera orașului și așteptau în bătaia inimei sosirea marelui oaspe.

Nu-mi este cu puțință, ziceam în „Zile Trăite”, să descriu entuziasmul fără seamăn cu care a fost primit Principele Carol, când s'a scoborât colbăit din caretă în mijlocul imensei mulțimi. A fost o explozie de bucurie nemaipomenită eșită din pieptul unui popor întreg care vedea prin intuițiune în Vodă Carol pe marele salvator ce-l va aduce la liman.

Sunt 47 de ani de atunci și nu voi uita niciodată acel moment istoric, acea clipă supremă, hotărâtoare, care a însemnat primul pas făcut spre o schimbare din temelie a patriei noastre.

În adevăr, în acești 47 ani de domnie, lungă ca aceea a lui Ștefan cel Mare, ne-a fost dat să vedem țara noastră independentă, înălțată la rangul de Regat și înzestrată cu șosele, cai ferate și cu toate instituțiunile culturale, economice și politice pe cari alte țări nu le-au putut căpăta decât dealungul veacurilor și cu prețul a mari vărsări de sânge.

Vodă Carol însă, abia suit pe scaunul Domniei, a avut de întâmpinat mari greutăți interne și externe. Una din acele greutăți externe, și cea mai primejdioasă, a fost demonstrația amenințătoare a Turcilor cari, concentrați în număr considerabil pe malul Dunării, nu vroiau să-l recunoască în calitatea Sa de Domn străin și ereditar. Vrea să zică, ne găseam într'unul din momentele cele mai critice ce se pot înregistra în Istoria unei țări. Munca unei generații întregi cari ajunseser prin silințe uriașe la cucerirea idealului nostru de atunci: *îndeplinirea dorințelor Divanului Adhoc* era acum periclitată.

Ce ne rămânea deci de făcut?

Singura cale de a ne scăpa țara era calea armelor. Și ce pregătiri militare aveam noi pe vremea aceea, adecă cu 47 de ani în urmă? Nu știu zău, dacă eram în stare să punem în contra Turcilor 15.000 oameni bine echipați. Și cu toate acestea unanimitatea poporului a fost pentru rezistența armată, atât de mult

intrase în inima și sufletul fiecăruia simțământul datoriei de apărare a țării.

Sub imboldul acestui puternic simțământ, toți oamenii valizi din țeară erau gata la orice jertfă. Astfel, într'o bună dimineată, imi aduc aminte că o sumă de tineri din Iași, între cari: Leon Negruzzi, Mihail Cornea, Scarlat Capșa, eu și alții, ne-am prezentat înaintea prefectului de poliție de atunci, colonelul Grigore Sturdza, și am cerut înscrierea noastră ca voluntari, în caz de război cu Turcii. Această veste s'a răspândit ca fulgerul în oraș. Din toate părțile, lumea ne strângea de mână cu cea mai mare căldură, ne felicita, ne îmbrățișa; Gheorghieș Racoviță, un mare proprietar, pe care din nenorocire l'am pierdut acum de câteva zile, a dat un banchet în onoarea voluntarilor. Soția lui a alcătuit imediat un comitet de doamne, care s'a pus să lucreze un steag pentru batalionul nostru, să facă scamă, să pregătească tot soiul de linjerii și pansamente; în sfârșit eram hotărâți pe viață și pe moarte. Nimenea din noi nu se gândea la jertfele ce avea de făcut. Fiecare avea un tată sau o mamă pe cari trebuiau să-i părasească, dar mama cea mare era țara în care ne-am născut și cea dintâi și mai sfântă datorie a noastră era pe ea să o apărăm.

În sfârșit, grație intervențiilor diplomatice, Turcii, după câteva zile, s'au liniștit și și-au retras armata de pe malul Dunării; iar noi am fost prevestiți de către prefectul de poliție, că nu mai e nevoie de a se înrola voluntari. O telegramă din București anunțase această veste prefectului, însărcinându-l să ne mulțumească călduros pentru sentimentele noastre patriotice.

Și, Doamne! în momentele acelea de cumpănă a țării, mișcarea noastră a fost așa de simplă, așa de naturală, așa de lipsită de ostentație, încât nu ni se părea că am făcut un lucru extraordinar, ca să merităm toate demonstrațiile de mulțumiri ce ne veneau din toate părțile. Și aceasta este atât de adevărat, încât de atunci și până astăzi, într'un răstimp de 47 de ani, nimenea din noi nu s'a gândit să facă vre-o mențiune cât de modestă în vre-un jurnal oarecare, despre serviciile

La Turci ca și la creștini istovirea morală și cea fizică se simte cu vigoare. Lupta reîncepe „à contre-cœur” cum spun Francezii, și Europa o urmărește cu pleoape grele ca plumbul. În Franța predomină o notă caracteristică în presă: simpatia cu care priveau Francezii izbănzile Bulgarilor, interesul simpatie pe care-l purtau ei acestui neam e grozav de redus în momentele de față. El a fost excesiv și, să fim drepti, nemeritat. Bulgarii au reușit să se facă sincer antipatici cu pretențiile lor exorbitante, cu vanitatea lor extraordinară. Prin gazetele de aici a început chiar să se scrie cu oarecare iritare despre veleitățile de prusificare în Balcani ale supușilor regelui Ferdinand.

Acțiunea Turcilor, așa numita renaștere a oștilor turcești, nu e nici ea din cale afară de simpatică. Sunt impresiuni populare care nu înșală. În sufletul neamurilor trece de multe ori o impresie extrem de exactă a stărilor de lucruri omenești, care impresie, cu toate că imponderabilă, este mai adevărată decât toate statisticele din lume. O astfel de impresiune resimte Europa în clipele prezente. Ceva îi spune că aparenta reculegere otomană, departe de a fi pornită din adâncul sufletului național, nu este decât opera câtor-va ambițioși, politicieni puri și simplii, mai preocupati de ambițiunile și vanitățile lor personale, de setea de putere, decât de interesul general și de demnitatea patriei.

Și unii și alții au reînceput așadar războiul.

Putem profetiza însă că el nu va dura mult de acum încolo. Entuziasmul s'a stins, cauza inițială e istovită, elanul s'a rupt. De partea ei, Europa e hotărâtă înclinată spre pace. Numai ideea unui război general îi face oroare. Putem să fim liniștiți.

— Sena a inundat o parte din maluri, dar până la cheiuri încă nu a ajuns. Apele ei s'au ridicat până la 4 m. 25 — stare îngrijorătoare, dar încă nu gravă. Bolțile punților au luat o formă de arc, caracteristică inundațiilor.

Pe cheiuri, sute de parizieni urmăresc apele tulburi și umilate ale fluviului ce se duc la vale cu un muget surd și amenințător. Și nici odată, și nicăiri n'am văzut un fluviu mai personal decât Sena. Sub diferitele ei aspecte, vioace, posomorită sau grațioasă, întunecată ori verde, străvezie sau opacă, imi face impresia unei ființe omenești. Și o iubesc, o urăsc, mă tem de ea ca de o ființă.

Acum, își rostogolește apele negricioase sub cerul albastru și curat; dar seninul nu se oglindește pe suprafața ei mohorită. Nici un vapor nu plutește pe largul ei, nici o barcă. Hamalii nu mai lucrează prin porțiuni; o parte din docuri e inundată. Astăzi Sena e aspră, pustie, dusmănoasă.

Mi-e dor s'o revăd iar veselă și grațioasă, ca o zi de primăvară. Mi-e dor să mă plimb pe luciul ei în „bateaux-mouches” și să văd defi-

ce eram gata să le aducem țării cu prețul vieții noastre.

A trebuit să vie momentul critic de astăzi ca să-mi aduc aminte de acest fapt îndrăzneț al tinerilor de atunci, și să-l consemnez aici în câteva rânduri, nu ca să ne lăudăm pe noi, ci ca să facem o comparație mică între situația noastră militară de atunci și aceea de astăzi. Atunci, precum spusei, nu știu dacă dispuneam de 15.000 luptători pe cari să-i fi putut opune Turcilor. Atunci ne găseam în starea precară a două țări abia unite, însă nu destul de cimentate, încât la 1866 s'a și produs o mișcare separatistă în Iași, iute reprimată ce-i drept, dar care ar fi putut avea urmări dezastruoase. Atunci nu aveam un kilometru de drum de fier pentru mobilizare, nici arme, nici munițiuni, nici echipamentul necesar. Atunci trebuia să ne măsurăm cu imperiul Otoman, care nu era decăzut ca astăzi, și dacă războiul ar fi izbucnit, cu bună seamă nu am fi avut nici o șansă de izbândă.

Dar noi nu ne uitam la toate acestea. Hotărâsem să ne batem fără multă gândire și fără grijă de rezultat, și ne țineam de această hotărâre cu ușurința tineretelor darnice, cari merg cu inima sus până la sacrificiul vieții.

Astăzi însă suntem un Stat bine organizat și bine pregătit pentru a ne lupta în contra oricărui alt stat din Peninsula Balcanică. Putem pune cel puțin 400.000 oameni în linia întâia de bătae. Avem o artilerie numeroasă, puternică și foarte bine exercitată. Avem un stat-major excelent. Avem în fine finanțele în stare prosperă încât nu ducem lipsă de nimic.

Prin urmare astăzi, când suntem în dreptul nostru de a ne asigura fruntariile despre Bulgaria ahtiată de mărire și însuflețită de sentimente puțin prietinoase pentru noi, tocmai poate pentru că la crearea ei am contribuit și noi cu bani și sânge, trebuie să fim mult mai încrezători în noi înșine și să mergem când va suna ceasul, cu îndoit entuziasm și cu deplină siguranță de izbândă; căci un popor care merge în luptă cu neîncredere e pe jumătate biruit.

Nu intră în cugetul meu și nici n'a sosit

lând în fața mea malurile înalte și verzi ale Mendonului. În Sena se reflectează întreaga viață a Parisului. Mi-e dor de căldură, de flori, de lumină și de viață.

Cât n'aș da să văd din nou părechi de îndrăgostiți culegând flori pe malul fluviului cu apele verzi, ale fluviului insinuant și grațios! Eri, pe când priveam Sena cu apele ei tulburi, Sena intunecată și pustie, o tristețea adevărată mi-a strâns inima. Mi se părea că numai sunt în Paris, în Parisul pe care nu-l recunoșteam par'că, fiindcă nu avea aspectul pe care i-l iubesc. Așa mi se întâmplă și cu cei pe cari îi iubim: sunt momente când avem impresia de a ne fi răcit de ei și când băgăm de seama, constatăm că aceasta e numai fiindcă nu-i vedem sub aspectul în care ne sunt dragi. C. R. B.

momentul, să critic pe cei responsabili cari au dus până acum negocierile cu Bulgaria. De asemenea nu voi învinovăți presa partidelor care a înregistrat toate apucăturile nesincere ale Bulgarilor și a îndemnat la măsuri energice contra lor, precum nici aceea anumită presă, care se indeletnicetse cu critica tuturor, dar nu spune ce vrea sau nu știe ce vrea, îmbrobodindu-și în fraze sentențioase și întortochiate cugetul șovăitor; dar voi zice că odată hotărârea luată, în acord cu simțământul public, trebuie să o executăm cu tăria de suflet ce naște din instinctul de conservare al unui neam care nu urmărește înjosirea vecinului, ci propria sa asigurare.

E inevitabil că atunci când un popor se simte atins în demnitatea sa, sau își vede hotarele amenințate, să palpite până în adâncul măruntaielor și să producă în sânul său un curent irezistibil care atrage după sine, ca un șuvoiu, toți factorii ce constituie viața aceluia popor. În așa caz, și presă, și guvern, și cameră și rege trebuie să se supue curentului și să vegheze ca săbiile să fie ascuțite și pulberea uscată.

Precum odinioară noroadele lui Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul se adunau de prin munți, șesuri și văi la sunetul buciului de chemare la oaste, așa sunt încredințat că vor face și acum fiii valizi ai neamului, cari la 1877 au dovedit că sunt vrednici scoborâtori ai vitejilor strămoși dela cari au moștenit țara.

Sfârșesc zicând că dacă până la urmă Bulgariei, cu apucăturile lor hrăpărețe, ne vor sili să luăm arma, se va adevăra proverbul popular că: pe cine nu-l lași să moară, nu te lasă să trăiești.

În jurul reformei electorale.

Va suferi proiectul guvernului modificării? — Îngrijorarea patrioților din Ardeal. — Iarăș Bethlen István! — Situația politică.

Arad, 11 Februarie.

În vreme ce acțiunea deputaților guvernamentali de nuanță mai liberală în comisia de 40 e aproape nulă, oligarhia reacționară își lărgeste tot mai mult activitatea și amenință să cuprindă teren din ce în ce mai întins. Mișcarea lor e îmbrățișată și încurajată îndeosebi de patrioții din Ardeal care-și tem situația privilegiată de până acum. Ei găsesc că proiectul dlui Lukács e prea radical, extinzând în măsură prea mare dreptul electoral asupra elementelor până astăzi excluse așa zicând cu desăvârșire din constituția țării.

Suntem curioși ce deciziuni s'or fi luat în conferența intimă de ieri ținută în ministerul de interne și la care au participat, afară de contele Tisza și prim-ministrul Lukács, secretarul de stat Némethy și șeful oficiului de statistică Iuliu Vargha. Conferența care a ținut aproape 3 ore, s'a ocupat de modificările cari vor putea fi admise în proiectul guvernului. Pre-

zența contelui Tisza la conferință e o garanță pentru elementele reacționare ale țării, că proiectul nu va fi modificat în defavorul lor.

Deputații din părțile ardelenne primesc aproape zilnic dela cei mai gureși patrioți din cercurile lor scrisori și apeluri, iscălite firește, și de un număr mai mic sau mai mare de alegători unguri, cari le cer deputaților să intervină în favorul unei modificări a proiectului în sensul dorit de elementele privilegiate prin legea veche. Astfel, alegătorii din Huedin au adresat o scrisoare de aderentă deputatului lor Lázár István, mulțămindu-i pentru atitudinea patriotică pe care a manifestat-o în comisia de 40 în cursul desbaterii proiectului și rugându-l să pună mai multe modificări. Intre altele, patrioții din Huedin, îngrijați de soarta maghiarimei din Ardeal doresc ca, afară de orașe și comitatele săcuesti, cercurile electorale din Ardeal să nu cuprindă numai 40.000 de alegători cum se prevede în proiect, ci 80 de mii, astfel ca o cerc electoral din Ardeal cu majoritate românească să fie de două ori mai mare decât unul din părțile ungurene. E vorba, — se zice în numita scrisoare — ca prin noua lege să se pună din nou temelie patriei ungurești, iar proiectul dlui Lukács periclitează rolul conducător al maghiarimei care a creiat și susține această patrie(?!)?

Articolul contelui Bethlen.

Contele Bethlen István, binecunoscut de altfel și publicului nostru în urma sgomotoaselor semnale de alarmă pe cari le dă cu un zel demn de o cauză mai bună, în presă ca și prin cărți și broșuri, în contra temutei „primejdii valahe”, scrie un lung articol în „M. Hirlap”, în care se ocupă de influența pe care o poate avea reforma electorală asupra raporturilor de naționalitate din Ardeal. Se adresează mai ales deputaților aleși în cercurile ardelenne și-i roagă să-și spună cuvântul în această prea însemnată chestiune deoarece, zice, e mare nevoie, o necesitate istorică chiar, ca cel puțin o gardă mică să vegheze cu îngrijorare și să muncească cu desinteres pentru croirea sorții viitoare a maghiarimei în Ardeal. Astăzi când chestiunea reformei electorale a ajuns o armă de tactică politică în mâinile partidelor, datorită supremă a deputaților unguri din Ardeal e, să-și dea pe deplin seama de importanța momentului și să aperse umăr la umăr, fără deosebire de partid, interesele de viață ale maghiarimei, periclitată prin cea mai mică concesiune ce s'ar face naționalităților nemaghiare. Datoria lor în primul rând e, să spulbere neadevărul, afirmat cu multă insistență în timpul din urmă că, chiar dacă s'ar crea o lege prin care să li se facă posibil Românilor a trimite în parlament 40—50 de deputați, — unitatea statului n'ar fi periclitată. Afirmatiunea aceasta, contele Bethlen încearcă să și-o dovedească desemnând cel mai exagerat tablou cu putință asupra raportului de puteri ce s'ar crea în favorul nostru, dacă ni s'ar da posibilitatea să trimitem 50 de deputați în cameră, un tablou care trebuie să înspăimânte pe ori care bun patriot.

Concluziunile pe cari le trage înfierbântatul patriot — sentinela *națiunii* dela periferia răsariteană — la sfârșitul articolului sunt următoarele:

— Nu putem primi o lege electorală care să le creieze Românilor posibilitatea, ca acum ori în viitor, să majorizeze maghiarimea din Ardeal. Nu putem primi o lege care să dea măcar numai unul din comitatele ardelenne pe mâna Valahilor. Nu putem primi nici o lege electorală, până ce nu ne vom câștiga dovezile și garanțele mulțami-

Ka. 12.

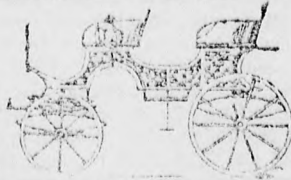
Telefon Nr. 467.

Kardos Gyula,

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară.

Temesvár-Gyárváros,

Háromkirály-ut 14. sz. (Casa proprie).

Mare magazin de trăsuri noi și folosite.

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de lustruit și orice reparări de bransa aceasta, cu prețurile cele mai moderate. — Prețurent gratis și franco. — Tot aici se pot căpăta *obnibuse* pentru 6 persoane, *cară funebre*, felurite căruțe „landaner” cu prețuri moderate.

toare, că rolul conducător al maghiarilor e deplin apărut prin o reformă potrivită a drepturilor electorale pentru congregația comitatensă sau cu alte mijloace. Tinem cu tărie la păstrarea olinodului nostru național în Ardeal, pe care nu-l vom jertfi de dragul teoriilor, a intereselor particulare, de partid ori de tactică, vie ele de ori unde ar veni. Acesta e interesul nostru de viață, de aici atâră viitorul copiilor noștri și existența națiunii. Neclintim vom ține la dreptul acesta sfânt, pe care nu ni-l va putea lua nimeni, fără a se atinge de sanctitatea drepturilor atâtea cât am reprodus din aiurările teroare...

Credem că e prea destul pentru apetitul cetitorilor atât cât am reprodus din băguelile spasmodice ale prietenului Bethlen István.

Ședința comisiei de 40.

Comisia reformei electorale s'a întrunit azi la orele 11 a. m. sub președinția contelui Khuen-Héderváry și și-a urmat lucrările asupra proiectului guvernului. Primul care a luat cuvântul a fost deputatul N. Kostyál. După părerea lui, reforma electorală nu poate fi nici reacționară și nici radicală, ci în primul rând ea trebuie să fie națională și să asigure dezvoltarea progresivă a țării. Vorbește de primejdia naționalităților la periferii și spre a-și ilustra unele afirmațiuni se referă la date statistice. Insistă asupra raportului numeric al alegătorilor din nordul Ungariei, unde numărul alegătorilor Slovaci va crește în măsură cu mult mai mare ca al celor de naționalitate maghiară, și își exprimă temerea că, dacă proiectul va fi priit fără nici o schimbare, politica patriotică va perde teritorii însemnate deosebi în nord și la răsărit. De aceea propune mai multe modificări și cere urcarea cenzului material. Din punct de vedere național consideră ca foarte salutară dispoziția proiectului privitoare la etatea alegătorilor. Primește proiectul în liniamentele lui generale.

Al doilea orator, Mártonffy cere lărgirea mai mare a dreptului asupra muncitorilor industriali. Promite că va propune la dezbateră pe articole mai multe modificări în favorul muncitorilor.

Scrisoare din Budapesta.

În negură. — Jandarmeria de rezervă. — Opoziția și proiectul partidului național român. — Calomni. — Socialiștii.

Budapesta, 10 Februarie.

Incetinel se întunecă la chip orașul. O negură oarbă, groasă s'a coborât peste zidurile afumate. Aerul e înecăcios, greu, plin de fum și de miasme năbușitoare. Se simte greutatea văzduhului saturat de dioxid carbonic, de șgomote felurite, cum apasă asupra pieptului, oprindu-ți respirația. Huietul e infernal. Mii de țipete se curmă, se încrucșează prin văzduh. Nu se ridică însă, ci resfrinte de ziduri se fumulețesc topindu-se în vuet asurzitor. Tramvaie, automobile, durăit de trăsuri, ropot de copite, țipete de sirenă, bocet de fabrici într-o învălmășeală haotică îți isbesc timpana urechilor, gata să plesnească. Orașul pare un monstru enorm, care te privește prin mii de geamuri, prin mii de ochi aprinși, un trup uriaș prin vinele căruii curge viața furnicarului omenesc veșnic zorit de grija traiului.

Figurile se mișcă în negură cu ușurința fantomelor. Nu auzi pași, ci deslușești numai conturi, ce cresc sau scad. Este un bun prilej de-a observa eleganța formelor, mlădierea plăcută ori greoaie a mișcărilor. Pentru privitori e o plăcere arta mișcărilor. Femeile se poartă mlădios, ușor, legănat, frumos și cald, bărbații rupt, hotărât, îndesat. Femeile frumoase au o răpitoare mlădiere în mers, cele urite sunt nervoase, pășesc grăbit, îți fac impresia că vreau să scape de privirea scrutătoare, — iutel!

Din fundul negurilor iese un grup. Se deslușesc mâni purtate în gesturi nervoase ca cloambele unui copac borts sbiciuit de vânt, și pe valurile văzduhului sosește și un răs răgușit, amar. Sunt muncitorii fabricilor. Vin grăbiți povestind, discutând nervoși, înfrigați ca totdeauna.

Când trec pe lângă mine — priad frinturii de

vorbe din discuția lor... Tisza... Drept de vot... Universal... Ha-ha. Apoi îi înghite negura.

Tisza Lukács, drept de vot universal, și la urmă un ha-ha nervos, lugubru ca dintr-o cavernă... Înțeleg! Povestesc de cea mai nouă ispravă a lui Tisza-Lukács. Jandarmerie de rezervă, curat numai pentru greviști și demonstranți iscodiți. Mă cuget, la obidiții sorții — la bieți muncitori ce se dogoresc în aerul infect al fabricelor pentru o mizerabilă cărmoajă de pâine, la nizuința lor spre lumină, spre o soartă mai bună, spre o egală îndreptărire; îmi vin în minte icoane de sbucium și de neagră mizerie a acestor martiri moderni.

Dar poate puțini vor fi știind despre noul făt al guvernului „jandarmeria de rezervă”. E vorba de o trupă de jandarmi, pe care de se va realiza, vom avea prea destul prilej s'o cunoaștem. O trupă care va trebui să fie tot la îndemână în cazuri de demonstrație, grevă, sau ori ce act îndreptat în contra faimoaselor „idei” de stat „național”...

Un preot de va vorbi, o nevinovată de adunare a naționalităților, firește va fi prilej de a se trimite jandarmeria pomenită.

„Hungaria felix!”

Trec tramvaie pe lângă mine. Mă pomenesc cu ochii aprinși — trec automobile cu iuțimea vremii — eu singur stau în colț și privesc cum trec mereu.

Negura asta e potrivită pentru pungăși și pentru Tisza — le favorizează munca.

Își are însă și jertfe negura. Jertfele de vieți. Două tramvaie se isbesc. Un automobil trece peste picioarele unui moș bătrîn! Un copil bălan geme pe marginea trotuarului.

E greu de ferit când gonim cu luteala vremii.

Eu aștept de mult. Dar cred că mai am și tovarăși, cari tot așa așteaptă de mult și bine să vedem ce atitudine va lua opoziția față de proiectul de vot electoral al partidului național român. Championii politici din opoziție, bat de atâtea vreme toba cea mare, fac larmă ca țigani în târg și s'ar părea capabili de ori ce jertfă pentru fericirea popoarelor. Aparentă! De atâtea vreme trebuia să vină cu un proiect propriu, să-l susțină, să-l ducă la isbândă. Dar n'au făcut-o. De sigur am fi așteptat un proiect sincer liberal, universal și secret. Dar aici e potca și greutatea. Unul întortochiat se poate ușor fabrica, unul liberal și sincer, — concedei — mai cu greu! Le-a sărit într'ajutor partidul național român — înaintând un proiect în toate privințele liberale.

Acum sau sunt sinceri opoziționistii și în consecință se alătură fără ezitare, susținând acest proiect... sau...

Așa este. Dar are o greșală capitală proiectul românilor — liberalismul. Femeilor drepturi ar da, dar naționalităților?? Mai bine dinții! Pe urmă nici nu asigură supremația națiunii maghiare. Păcat strămosesc. Acum iată dilema — îl aprobă, se expun odiiului public își calcă convingerile și eventual scapă oala cu linte; nu-l aprobă în fața lumii, atunci își compromit pe veșnicie seriozitatea politică. De-l desaproabă se compromit, de-l susțin primejduiesc „ideia de stat național”, deci tac. Tăcerea încă este o atitudine? Nu? Atitudinea p... prins în flagrant delict în cucuruz străin!

Cetisem mai deunăzi în arhișovinstă „B. Hir-lap”, o telegramă din București, unde un corespondent împodobia românii cu deosebite podoabe. Lași, fricoși, demagogi, guralivi etc. E greu să epuizezi bogăția de epitete a corespondentului dela susnumita. Era vorba de relațiunea încordată dintre România și vecina Bulgaria — și se spunea că mai are precedent obrăznicia României de acum, dar numai energie, iar se va retrage România ca atunci, de-i vor arăta spada vitejii bulgari, cei groși în ceafă. Firește, firește era înflorită treaba.

N'are nime de spus nimic la asta? Ziarele din România tac. De sigur un minuscul jidovaș dela București a scris-o. Poate vre-unul din cei cu subvenții.

Cunoașteți de sigur cazul dela Strasburg. A cutreerat lumea prin presa tuturor neamurilor. Un psihicler concediat dela armată, uzând de un secret își bate joc de un oraș întreg. Alarmează garnizoana, scoate flămurile etc. vestind sosirea împăratului, care se afla în vremea aceasta în colțul opus al imperiului! De sigur presa franceză, engleză, își bate joc, persiflează... iar nemții tac mulcom! Asta

nu ne privește deocamdată. Iată ce vreau să fixez aici!

În Strassburg apare o foale, ceva „Intransigent”. Redactorul ziarului acestuia știe deja de sosire și de primire. Știe terminul punctual al sosirii, ba și persoanele ieșite întru întimpinare. Titlul ziarului cred că ne-a lămurit cu cine avem a face?!

Ziaristul atotștiutor — ziaristul perfect, evreul!

Așa se face ziaristică. O rotire a privirilor la noi! Știrile cele mai hibride lăfite despre neamul nostru așa se scormonesc. Rapoartele lungi dela fața locului, descrierile martorilor oculari, tot evreul le scrie la fața locului — în redacție.

Mișcarea socialiștilor? Se pare că lăncezesc pregătirile. Se pare! Invățătorii s'au alăturat, și zilnic sosesc noi și noi declarații și simpatii din deosebitele unghiuri ale țării. Mișcarea are cadre neobicinuit de vaste. Pentru ca copiii să nu suferă în timpul grevei, se adună fonduri de alimentare. Muncitorii nu consumă băutură. Constătuirile urmează zilnic, fondurile cresc și mișcarea are șanze de reușită.

Interesant este modul de a privi faptele muncitoriei. Ei sunt pregătiți la tot felul de brutalități și întâmplări. Nu-i sperie amenințările, nici perspectiva sângelui ce are să curgă. Sunt convinși că dreptatea cere totdeauna sânge, și un drept numai elupta se poate, nu cerși!

Ei merg drept spre țintă, și cumpănesc în chip real probabilitățile. Nu așteaptă lealitatea dela potrivnic, cum s'a făcut adese la noi.

Vederea reală a lucrurilor de sigur pretuiește mult.

A. Munteanu.

Meetingul naționalist din București.

București, 28 Ianuarie.

Liga culturală a ținut ieri o nouă întrunire publică cu cetățenii Capitalei. Ca și întrunirile precedente ținute în mai toate orașele țării, întrunirea de ieri a avut de scop protestarea împotriva sălbăteciilor la cari s'au dat aliații balcanici față de frații noștri din Pind, și luarea de măsuri pentru ca glasul României să fie ascultat în schimbarea ce se produce în Balcani. Toți oratorii, în mijlocul ovațiunilor unei mulțimi entuziaste, criticând actele de sălbăcie ale armatelor ce au ocupat Macedonia, au spus că România are o datorie sfântă să vegheze ca elementul românesc din Pind să nu fie lăsat peierei prin procedarea de distrugere a Bulgarilor și Grecilor. În al doilea rând oratorii au susținut cu tărie rectificarea graniței Dobrogene în sensul cererilor formulate de guvernul țării, a-nume cu cuprinderea orașului Silistra.

Se înțelege că de pe tribuna unei săli de întruniri publice, oratorii au dat curs, cu mai puțină rezervă, sentimentelor lor de patriotism, înflăcărand sala cu apeluri la sacrificiul vieții, dacă nevoia o va cere, pentru ascultarea cuvântului țării. Ovațiunile entuziaste cu cari s'au răspuns la aceste apeluri au făcut odată mai mult dovada patriotismului populațiunii noastre.

O notă bună a întrunirii Ligei culturale a fost și aceea că oratorii dându-și seama de greutatea și importanța momentului prin care trecem și ținând seama de declarațiunile făcute în cameră de d. Titu Maiorescu, președintele consiliului de miniștri, că cuvântul României va fi ascultat, — au cerut cetățenilor să facă zid în jurul guvernului pentru ca astfel să se știe sprijini în acțiunea lui de întreaga opinie publică.

O asemenea atitudine înțeleaptă e singura care poate fi urmată dacă voim ca ac-

țiunea României să aibă un rezultat favorabil.

Se înțelege însă, că atunci când toate mijloacele diplomatice întrebuințate de guvern vor fi epuizate fără ca glasul României să fi fost ascultat, cetățenii acestei țări, azi pe deplin luminați asupra revendicărilor noastre legitime, vor sprijini cu și mai mult entuziasm noua acțiune pe care guvernul va fi silit s'o ducă pentru ca prestigiul României să n'aibă nimic de suferit.

Intrunirea de ieri, căldura entuziasmului, ne-a făcut dovada că atunci toți ca unul, Românii vor ști să impue ascultarea cuvântului țării cu brațele și piepturile lor.

La ora 1 un public numeros populează sala, lojile și coridoarele dela Eforie. Sunt prezente de asemeni delegațiunii din partea mai multor secțiuni din provincie ale Ligei. La ora 2 precis sosesc dnii Virgil Arion, G. Bogdan-Duică și Ioan Grădișteanu, cari sunt primiți cu aplauze.

Sednța se deschide la ora 2 jum. sub prezidenția dlui Virgil Arion președintele Ligei culturale. D-sa salută cu entuziasm pe delegații sosiți și acordă cuvântul dlui Diamandi, directorul gimnaziului român din Ianina.

V. Diamandi: A sosit vremea, începe delegatul Aromân, ca în locul tratativilor diplomatice infructuoase să vorbească tunul, pușca și baioneta. Va trebui să spunem guvernului nostru să ia cele mai energice măsuri spre a salva dela o sigură piere 800.000 de Aromâni. Noi n'avem nevoie să fim preocupați de amenințarea că o ridicare a noastră cu armele ar produce un război european. Înainte de orice trebuie să ne intereseze viitorul neamului nostru și prea puțin trebuie să ne îngrijim noi de situația Europei.

Au mai vorbit apoi dnii Gr. Procopiu, președintele Ligei culturale din R.-Vâlcea; G. Berea, președintele secțiunii Bacău a Ligei cult.; Dr. Drăgescu, delegatul Ligei din Craiova; Bellu-Roman, reprezentantul Ligei din Roman; Klein-Ploesti, delegatul Ligei cult. secția Ploesti; Stefan Goras, delegatul secției din Buzău.

Apoi mai iau cuvântul:

Ion Grădișteanu: Să mă ertați, spune d-sa, dacă prea puținne cuvinte voiu avea să adaog la cuvântările frumoase pe cari vi le-au finit trimișii românismului de pretutindeni. Așteptăm soluția diferendului dela tratativele cari se urmează. Dacă însă vom vedea că din nou se târăgănesc lucrurile, să nu mai avem decât un singur cuvânt: *mobilizarea!*

Virgil Arion. După ce tește o telegramă a ligiștilor din Zimnicea, d. V. Arion spune:

V'am chemat la intrunire, fiindcă credem că atunci când e vorba de soarta țării nu sunt mari și mici în această țară, sunt cu toții deopotrivă: și cel mai mic poate să aibă inima tot așa de sus ca cel mai mare. Voi sunteți cei mulți, cei smeriți, cei mici; pentru voi virtutea, datoria va fi întotdeauna jertfa. Ei bine, să știți, jertfa e pierdută dacă nu ai știut să alegi pentru ce te jertfești. Viața ta e pierdută dacă ți-o dai pentru cauze meschine. Iar de jertfă trebuie întotdeauna să fi gata. Nu e în puterea noastră să alegem momentul; nu noi creăm evenimentele; nu sunt vremile sub om ci bietul om sub vreme, zice Miron Costin; iar vremile prin care trecem sunt grele. Evenimentele mari trebuie să provoace în noi acea dezvoltare lăuntrică, acea înălțare, fără care nu poți face față evenimentelor mari.

Când e vorba de neam, nu sunt suflete inferioare; o față dela țară, o biată țărancă de 17 ani, a scăpat altă dată Franța și pe regele ei. Nu e nevoie să fi prinț, nici ministru, ca să fi erou al neamului tău. Românii au mulți eroi obscuri de această. Cima, care a fost tăiat în bucăți acuma de curând, a fost un astfel de erou.

Să ne întrebăm, ce ne trebuie nouă, acum?

Românii din Macedonia sunt măcelăriți; ei vor fi împărțiți ca o pradă între patru state și vor înceta de a mai trăi ca Români. Ei bine, să știți, nu ne trebuie lacrimi și jale, nu ne trebuie milă și întristare; ne trebuie inimi hotărâte și tari, minți luminate. Nu e vreme să-l jelim e mo-

mentul să-i apărăm. Trebuie să eșim odată din mlaștina asta a sovăielii, din ceața inoaiilor, din atmosfera asta neguroasă și rece de abdicare și de renunțare stearpă. Afară la aerul rece și luminos al voinței neînfrânate! Faceți prin energia voastră ca viața voastră să aibă un rost pe lume.

Așteptarea? Dar ce valoare are așteptarea? Virtute de om care abdică: Virtute de om care nu știe ce vrea, care n'are o opinie a lui, a cărui cugetare inertă cade când într'o parte când într'alta, după cuvântul care bate. Așteptarea e bună pentru cei fără credință, pentru cei cărora le e frică de acțiune și care aspiră la soluțiile pe jumătate, la soluțiile care amână pe mâne primejdia pe care nu îndrănesc să o privească în față, astăzi. Așteptarea, somn al oamenilor fricoși și leneși, cari închid ochii ca să nu vadă evenimentele care i-au surprins. Noi vrem viață, sub orice formă, chiar durerea în viață, dar nu somnul, nu forma asta anticipată și prevestitoare a morții. V'am chemat aici și pe cei cuminți și pe cei îndrăzneți. Celor cuminți le spunem: Înțelepciunea nu stă în răceala inimii, neincălzită de nici o pasiune înaltă. Înțelepciunea nu e socoteală vecinic îndoelnică, ezitarea omului care, tot cumpănind soluțiile e prins de faptele împlinite, de fatalitatea destinului pe care nu o mai poate schimba, dinaintea cărui trebuie să se plece și care îl strivește adesea.

Celor îndrăzneți le spunem: Cumpăniți-vă puterile, încercați, cum încerci oțelul, avântul sufletului vostru, și apoi îndrăzniți. Dar, atunci, îndrăzniți fără gând de a vă mai întoarce, cu gândul hotărât că odată ce ai făcut primul pas trebuie să mergi până în capăt.

Reoulegeți-vă, și unii și alții, nu ascultați de nimeni, nu ascultați decât de glasul conștiinței voastre; cum vă spuneam adineaură, fiți cinștii cu voi înșivă și când vă veți simți împăcați cu gândul vostru, orizontul vostru se va lumina și se va întinde, veți vedea departe, dureroasa indoială din inimi se va potoli.

Vă veți simți liniștiți, veți ști ce să faceți și veți atinge acea demnitate a omului care nu se mai teme de nimic pe lume, nici de moarte.

Intrunirile acestea le facem ca să vă pregătim; aci în intrunirile astea, nu mai sunt mari și mici; barierile artificiale cad, interesele care ne despart se șterg, ne simțim cu toții de o seamă. Ora hotărârilor definitive se apropie și noi trebuie să trăim ca și cum ea ar fi sunat.

Prin solidaritate noi să ne nălțăm în gânduri și sentimente și să stăm gata pentru orice jertfă s'ar cere dela noi.

După intrunire, publicul formând cortegiu, în frunte cu drapelele diferitelor societăți și al Ligei, a manifestat pe Calea Victoriei prin fața palatului regal și la sediul Ligei, unde a avut loc după aceea o consfătuire de comitet. S-a

Războiul turco-balcanic. Diferendul româno-bulgar.

Austro-Ungaria și diferendul româno-bulgar.

Budapesta, 11 Febr. — „Pester Lloyd” publică un articol inspirat din sorginte competentă asupra relațiilor dintre România și monarhia austro-ungară. Reproșul ziarelor românești că Austro-Ungaria a împiedecat mobilizarea României la momentul oportun din partea României, e respins în mod categoric. Este foarte adevărat, că guvernul din Viena a recomandat celui din București moderațiune referindu-se la posibilitatea unor complicațiuni internaționale. În acest demers însă guvernul vienez a fost condus și de grija intereselor românești. Nu avertismentele din monarhie, ci presiunea energetică exercitată de Rusia și Franța au creat situația penibilă pentru București.

Articolul exprimă mai departe speranța că România va rămâne și pe viitor credincioasă politicii sale moderate și nu se va lăsa firită de cătră diplomația și presa rusă și franceză la un pas nechibzuit.”

Sofia, 11 Febr. — Ziarul „Mir” regretând momentul ales pentru ridicarea diferendului bulgaro-român, exprimă satisfacțiunea pentru deciziunea de a se urma la Sofia negocierile începute la Londra, în speranța unei rezezi finalizări a acestei chestiuni, spre a pune un sfârșit joshnicelor bănuiele cari fac din națiunea română aliata inamicului secular, care de sute de ani asuprea pe Bulgari, Greci, Sârbi și chiar Români. Toți Românii conștienți suferă de sigur din cauza acestor bănuiele și resping ca injurioase pentru onoarea și demnitatea lor națională speranța ce Turcii întemeiază pe ei. Amicitia româno-bulgară datează de atât de mult, încât putem fi siguri că ea va rezista și de astădată tuturor încercărilor ce se fac spre a o turbura și că cei cari doreau să o turbure vor fi nu numai decepționați dar vor trebui poate să-și plătească greșelile, deoarece bunul simț al popoarelor și instinctul lor de conservare nu poate să piară spre a face loc unei politici artificiale și unor false aspirațiuni naționale.

Părerile unui bărbat de stat român asupra tratativilor dela Sofia.

București, 11 Febr. — Un corespondent al ziarului „Adevărul” a avut o convorbire cu un bărbat de stat român, care i-a făcut următoarele declarații importante:

— De prisos să mai vorbim de greșelile din trecut. Mai întâi, acei cari nu știu ce angajamente avem cu Austro-Ungaria, cu puterile triplicei, nu pot vorbi de greșelile ce le-am făcut înainte de izbucnirea războiului. Al doilea, nu știm dacă propunerile Bulgarilor făcute în Iunie și August au avut un caracter serios. Al treilea, nu putem ști ce încercături am fi avut cu Bulgarii dacă am fi acceptat o înțelegere cu ei. Grecii și Sârbi nu sunt tocmai încântați de aliatul lor și cu certitudine că vor avea conflicte mari cu Bulgaria. În fine, să lăsăm greșelile la o parte, mai ales că sunt ireparabile.

Ce am cerut noi, adică guvernul Maiorescu-Take Ionescu, după ce Bulgarii erau deja la Kirkilise? Am cerut ceea ce dorim de zeci de ani: să ne întărim frontiera dinspre Bulgaria, nu de teama că vecinii noștri ne-ar putea ocupa Dobrogea, ci pentru a nu avea cu ei nici un fel de conflicte la graniță. Teamă de Dobrogea nu are nimeni la noi. Atât vor recunoaște toți vecinii noștri că avem o armată care poate ține în respect pe acei cari ar rivni să ne incalce un palmar din pământul țării. Război cu Bulgarii nu voim. Dacă am fi voit, apoi profităm imediat de declararea războiului balcanic. Aliați cu Turcia n'am fost și nici în intenția nimănu!

Bereia SLEPING-car
din fabrica „Bragadiru“

Nagy Jenő,

specialist pentru dinți artificiali fără pod
CLUJ—KOLOZSVAR

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plățiri în rate favorabile,

Ordinează ziua întregă.

(97)

n'a fost ca să mergem cu o împărăție în descumpunere.

Bulgarii știu foarte bine că nu am avut și nu avem intențiuni de a le lua cadrulaterul, deși sunt unii la Sofia cari cred aceasta. La 1877 am refuzat cadrulaterul. Noi nu voim să creăm la noi o chestiune bulgărească, fiindcă alte idealuri ne frământă, — asta o știe toată lumea. Prin urmare revendicările de azi au fost formulate cu intențiunea de-a evita pentru totdeauna ori ce conflicte cu Bulgaria și a face posibilă pentru viitor, dacă Bulgarii vor pricepe interesul, o înțelegere și cu noi.

Bulgarii sunt însă acum în delir și ne fac dificultăți, nu aprofundează bine situația. Bulgarii sunt facomi, acaparatori, așa că au indispus pe Sârbi și mai ales pe Greci. E vizibil de pe acum dezacordul între aliații balcanici.

Cu cât vor fi mai puțin încăpăținați față de noi, cu atât vor profita mai mult Bulgarii de pe urma unei vecinătăți prietenești cu noi. Bulgarii au nevoie de o lungă perioadă de dezvoltare pacinică. Asta depinde numai de bunele relații cu România. Toate aceste considerațiuni le vor înțelege, căci nu trebuie mare diplomatie în examinarea diferendului cu noi. De aceea suntem siguri că vom evita războiul, că nici nu ne vor sili la o mobilizare, nici chiar la un ultimatum.

Vom obține dar o rectificare de frontieră convenabilă pe cale pacinică, vom obține garanții noi pentru Români din Macedonia și apoi ne vom căuta de interesele cele mari și reale ale statului și neamului nostru, cari nu privesc statele balcanice.

Fanteziile presei ungurești.

Budapesta, 11 Febr. — Consulul general al României, d. Derussi, declară în „Pester Lloyd” că cele două articole publicate despre România în ziarul „Budapesti Hirlap” sunt lipsite de temeinicie. Guvernul român nu a făcut în schimbul Silistrei și cadrulaterului oferta ce i-o atribuie „Budapesti Hirlap” și nici nu o va face vre-odată. Deasemenea știrea că 1500 ofițeri români și-au cerut concedierea, nu e decât o invenție de prost gust.

O desmințire.

Triest, 11 Febr. — Ni se scrie cu data de 8 Febr.: Hakki-bey-Florina și Pandele Emanuil-Boria, sosiți azi din Valona, desmint știrea răspândită de unele ziare privitoare la moartea lui Ismail-Kemal-bey și a ministrului de război Dârholă. Toți membrii guvernului provizoriu din Valona sunt bine. M. D.

Victorii turcești.

Constantinopol, 11 Febr. — După știrea unui ziar de seara trupele de sub comanda lui Essad-pașa au reșit la lanina o mare învingere asupra Grecilor. Essad-pașa simulând retragere, Grecii au început să atace. Ambele aripi ale armatei turcești au început un foc teribil silind-i pe Greci să se retragă în dezordine.

Constantinopol, 11 Febr. — Din cercurile militare se anunță următoarele despre luptele cari au avut loc între Bulair—Xamilo:

Bulgarii se așezaseră în pozițiunile bine întărite de pe colina situată la nord-est dela Xamiltopen—Doghan—Arslan—Ceflik. În dimineața zilei lui 8 Febr. trupele turcești au început atacul contra inamicului, silindu-l să se retragă. Alte trupe turcești, cari făceau serviciul de recunoașteri pe litoralul mării de Marmora, au silit și ele pe Bulgari să se retragă până la o depărtare de 6 klm. La orele 11 a. m. s'a pus o ceață care a făcut să înceteze lupta. Spre amiază ceața s'a resiriat, trupele turcești au ocupat Doghan—Arslanul și au început un atac îndârjit. Bulgarii din nou s'au retras lăsând pe câmpul de luptă vre-o 800 de morți și răniți, între cari 200 ușor răniți. Din cauza ceței au avut și Turcii 200 de morți și răniți.

Constantinopol, 11 Febr. — Invingerea Turcilor obținută la Sadillo a fost precedată de un neînsemnat eșec întru cât au fost siliți să se retragă până la Bulair. Mai târziu însă Turcii au recucerit terenul ce-l pierduseră, au făcut o înaintare considerabilă și au trecut riul Kavak.

După o altă versiune neconfirmată încă, Bulgarii s'au retras dela Myriophito în interiorul țării, lăsând numeroși morți și răniți pe câmpul de luptă. Se șvonește că Bulgarii ar fi pierdut 1800 soldați, între cari 600 răniți.

Sultanul a felicitat pe comandantii trupelor pentru victoriile raportate pe câmpul de luptă.

Constantinopol, 11 Febr. — În ziua de 9 Februarie n. Turcii au atacat pozițiunile Bulgarilor de lângă Kuron-Ceflik și i-au impresurat între această localitate și între gura riului Kavak. Aci s'a dat o luptă îndârjită. Armata bulgară număra vre-o 110.000 oameni. Turcii au reșit să treacă riul și să înainteze până la Myriophito, pe care l'au și ocupat. Lupta a durat până noaptea. De aci Turcii au înaintat până la Clemontini, respective până la Clehani, pe cari apoi le-au ocupat. Avanzaturile turcești au fost împinse deja până la Muradli.

Constantinopolul în delir.

Constantinopol, 11 Febr. — Știrile despre cele dintâi învingeri turcești au pricinuit în Constantinopol un adevărat delir. Populația care până acum manifesta o complexă indiferență, organizează acum manifestații însuflețite pe lângă guvernul turcilor-tineri. În moschee hodiele glorifică armatele victorioase și țin discursuri însuflețitoare poporului. În Constantinopol s'au format trupe de voluntari, iar poporul însoțește în triumf trupele ce vin din Asia-mică. Afară de câteva cazuri neînsemnate populația turcească dovedește o ținută cinstită față de creștini.

Sultanul cere intervenția împăratului Wilhelm.

Constantinopol, 11 Febr. — După o știre neconfirmată încă, sultanul ar fi rugat pe împăratul Wilhelm să intervină la curțile statelor balcanice pentru încetarea ostilităților și în scopul încheierii păcii.

Tratative semifioase.

Constantinopol, 11 Febr. — După informațiile lui „Ikdam” tratativele dintre Poartă și ambasadorii unor mari puteri au avut un rezultat îmbucurător. Măne Hakki pașa, autorizat cu o misiune specială, va pleca prin Constanța în Europa unde se va opri la Viena, Paris, Londra, iar la întoarcere se va opri și la Berlin.

Enver bey despre lovitura de stat în Turcia.

Viena, 11 Febr. — Enver bey a adresat ziarului „Neue Fr. Presse” o scrisoare, declarând că mișcarea, care a provocat răsturnarea fostului cabinet a avut un caracter național. Și junii turci doresc pacea, însă numai o pace ce nu jigneste onoarea națiunii și armatei otomane.

D. Take Ionescu și apropierea dintre Anglia și Germania.

Viena, 11 Februarie. — În cercurile politice locale se relevează faptul că apropierea dintre Anglia și Germania a fost relevată cel dintâi de d. Take Ionescu în interviul acordat nouă la Viena, interview cunoscut aici, deoarece a fost publicat de mai multe ziare locale, între cari și de „Neues Wiener Tagblatt”. D. Take Ionescu a declarat atunci — când se întorcea dela Londra — că relațiunile dintre Anglia și Germania sunt mai excelente decât oricând.

Cuvântarea lui Tirpitz în comisia bugetară germană a dovedit perfectă dreptate a susținerii dlui Take Ionescu.

Austro-Ungaria nu demobilizează.

Viena, 11 Februarie. — „Wiener Tagblatt” publică următoarea comunicare oficială:

Față de știrile despre conținutul autografului împăratului Francisc Iosif cătră țar, se comunică din loc informat că mlsiuinea prințului Hohenlohe, nu-l în legătură cu măsurile militare de siguranță, luate până acum”.

Aceasta confirmă știrea pe care am dat-o în numărul de azi, cumcă Austro-Ungaria nu va demobiliza nici în urma vizitei prințului Hohenlohe la Petersburg.

INFORMAȚIUNI

Arad, 11 Februarie 1913.

— Măne, Mercuri, fiind sărbătoare — Vasile, Grigore și Ioan — numărul viitor al ziarului nostru va apare Vineri dimineața.

Jubileul P. S. Sale episcopului I. I. Papp. Măne se împlinesc zece ani de când P. S. Sa episcopul Aradului a primit în paza cărjei arhieresti destinele acestei mari dieceze românești. P. S. Sa poate să privească în urmă cu sentimentul datoriei împlinite. Acești 10 ani închid în cadrele lor o muncă asiduă, care a dat rezultate frumoase, de toți cunoscute, mai ales în ce privește excelenta administrare materială a diecezei. P. S. Sa a cultivat, apoi, cum puțini din arhieriei noștri, relațiile firești ce trebuie să fie între turmă și păstor. A fost aporape în toate comunele din dieceză, a promovat alipirea către biserică, dând singur cele mai grăitoare pilde de abnegație creștinească. Zeci și zeci de biserici nouă, tot atâtea clădiri de fală pentru satele noastre, vestesc meritele venrabilului cap al diecezei și cine nu știe că aproape toate aceste nouă lăcașuri dumnezeesti au fost sfințite de însuși P. S. Sa. Dar nu se pot înșira aici și acum toate faptele acestui vrednic arhieru, — starea de-o rară prosperitate a diecezei va rămâne doar pe seama celor ce vor pași urma noastră o oglindă clară a datoriei făcute cu scumpătate.

Ii urăm, cu acest prilej, P. S. Sale păstorie îndelungată spre binele bisericii noastre strămoșești!

Bal costumat în Alba-Iulia. Damele române din Alba-Iulia au hotărât să inițieze aranjarea unui bal costumat în acest oraș, ținând să realizeze acest gând cu atât mai mult că un astfel de bal nu s'a dat până acum în acest centru de viață românească.

Noi, Români, suntem pătrunși de însemnătatea unui bal costumat din punct de vedere mai ales etnografic. Și nici într'un alt loc nu se evidențiază cu atâta claritate însemnătatea etnografică a unui asemenea bal ca în acest oraș dela porțile Munților Apuseni. Alesăturile, bogăția, precizia și armonia motivele românești din văile munților noștri apuseni trebuie să strălucească, spre mulțumirea părinților și stimatelor inițitoare, cu toată splendoarea și farmecul ce-l pot revârsa, la acest bal românesc.

Inițiativei atât de frumoase a damelor române îndemnăm să se răspundă din toate împrejurimile Albei-Iulii, orașului cu atâtea tradiții sfinte pentru neamul nostru dar năpădit cu atâta polomidă străină, — contribuind cât numai pot la reușita balului cu pitorescul nostru port național din părțile acelea.

Cuvântările M. S. regelui Carol și A. S. R. principelui Eitel-Frideric. Ni se scrie din București: La prânzul de gală dela palatul regal, M. S. regele Carol a ținut următorul toast:

„Cu multă bucurie salut prezența Alteței Voastre regale în mijlocul nostru, și mulțumesc cât mai călduros, M. S. împăratului, pentru înalta însărcinare dată scumpului Meu fin, de a-L reprezenta la botezul celui mai tânăr vlăstar al casei Mele. Văd, în această delicată atențiune, o nouă dovadă a duioaselor sentimente de rudenie și a unei prietenii ce-Mi este atât de scumpă, și pe are Majestatea Sa Mi-o arată la fiecare împrejurare, într'o măsură așa de largă.

„Rugând pe Alteța Voastră regală să asigurați pe Majestatea Sa de credincioasa Mea dragoste și să exprimați din parte-Mi, cele mai călduroase urări pentru fericirea și scumpa sănătate a Iluștrilor Voștri părinți, ridic paharul Meu

PI 861 100

I cutie
cu 200 hârtii de scrisori, de pânză, și
plicuri cu căptușală de hârtie satinată

O coroană
De vânzare la librăria și papetăria
PICHLER SÂNDOR
ARAD, piața Szabadság, nr. 1.

În sănătatea M.M. LL. împăratului și împărăteșei, precum și a scumpei Voastre soții.
„Trăiască M.M. LL. împăratul și împărăteasa Germaniei. Ura!”

A. S. R. principele Eitel-Frideric ridicând paharul a răspuns următoarele:

„Mulțumesc Majestății Voastre din toată inima, pentru prea grațioasele cuvinte ce Majestatea Voastră a binevoit a-Mi adresa în acest moment și pentru călduroasa și cordiala primire ce Majestatea Voastră și M. S. regina Ne-a făcut în frumoasa Voastră capitală. Voiu avea deosebită plăcere de a supune toate acestea M. S. împăratului, tatăl Meu. Majestatea Voastră poate fi asigurată că, caldele sentimente cu cari am fost întâmpinați pretutindeni în țara Majestății Voastre, găsesc un răsunset nu numai la M. S. împăratul, ci și în întreaga patrie germană, în chipul cel mai cordial. Ca fin al Majestății Voastre, Vă sunt cu deosebire recunoscător că Mi-a fost dat să iau parte la această frumoasă serbare de familie.

Urez ca Dumnezeu atotputernic, să dăruiască viață lungă Majestății Voastre și întregii Voastre familii, să Vă ocrotească și să domniți încă mulți ani, pentru fericirea frumoasei Românie, a căreia dezvoltare culturală și economică sub domnia înțeleaptă a Majestății Voastre, a umplut Europa întreagă de admirație.

Vă rog a Vă uni cu mine, pentru a ridica acest pahar pentru sănătatea Ilustrului Suveran al acestei țări, pentru Majestatea Sa mult iubita regină și pentru sănătatea întregii case regale, împreună cu cel mai tânăr viăstar.

Ura! Trăiască regele Carol I’.

DI colonel Silviu de Herbay din Viena a fost distins cu ordinul montenegrin Danilo în gradul de comandor. — Se știe că la ultima vizită la Curtea din Viena a regelui Nicolae de Montenegro, toate pregătirile și dispozițiile de primire — care a succedat spre desăvârșita satisfacție a Majestății Sale, — au fost făcute sub conducerea dlui colonel Herbay, de serviciu la comanda de piață din Viena. — Ne bucurăm de distincția înaltului ofițer român care este dintre cei mai de seamă reprezentanți ai armatei austro-ungare.

Salutare frățească. Din prilejul instalării noului episcop al Lugojului, P. S. episcopul Orăzii l-a trimis următoarea telegramă:

Episcop Dr. Valeriu Frențiu

Lugoj.

Cătră Domnul m'am rugat, ca Spiritul său să îndrepteze pașii tăi în calea aceasta, în care vei merge și întărit să faci spre tine ochiul său, ca astfel să poți lupta cu biruință luptele lui și să poți duce întru îndeplinire încă și mai multe de câte au avut înaintașii tăi în inimile lor pentru înflorirea bisericii, binele patriei și pentru înălțarea neamului românesc. — Episcop Demetriu Radu.

Bucurie mare într'un sat românesc. Originea noului episcop al diecezei românești unite de Lugoj, a P. S. Sale Dr. Traian Valeriu Frențiu, e din Ticvaniu mare. Ticvănienii au chibzuit vreme îndelungată cum să dea expresie bucuriei lor fără de margini că un fiu al satului lor a ajuns la atâta mărime. Cu prilejul instalării au hotărât membrii „Reuniunii de lectură” — reprezentanții satului — să trimeată o telegramă Ilustrității Sale, telegramă „compusă” de curatorul bisericii Gheorghe Toma — bag seamă părerea lui a căzut mai cu greutate — și iscălită de 36 de săteni. Cuprinsul telegramei e acesta: „noi jos subscrisii prin prezenta telegramă, ne alipim la frații noștri, presupunând cu această întruire veselă, că suntem și noi de față, închidând în sănătatea iubitului nostru Episcop, între urările cele mai vii, repetându-se toasturi în numele Ilustrității Sale întru mulți ani trăiască”. George Toma, Iosif Stoina Neda, Iosif Stanca, Simeon Frențiu, Nicolae Iema, Lazar Vuia, Petru Toger, George Belia, Sofroniu Dragan junior, Sofroniu Popa, Valeriu Belia, Ioan Iema, Teodor Jurca, Marius Stângu, Iacob Urlica, Iosif Stoina junior, Achim Cușiu, Sofronie Belone, George Roșiu, Pavel Purec, George Dragu, Dumitru Stoina, Toma Biro, Vasile Novac, Petru Neda, Iacob Belia, Petru Belia, Iova Babetiu, Sofroniu Jivan, Petru Iema, Achim Covaciu, Pavel Floria, Iosif Toma, Iova Icob, Iosif Epure, Nicolae Iosa.

Caz de moarte. În 24 Ianuarie a răposat Maroara Neamtu n. Popescu, soția notarului din Archiș, în al cincilea an al fericitei căsătorii. Defuncta a fost un suflet bun și și-a lăsat în urmă un nume bun făcând numeroase daruri bisericii din Archiș și sprijinind pe nenorociți. Rămășițele pământești au fost transportate în Covășinț unde au fost înmormântate. Neconsolate au rămas pe lângă iubitul ei soț Gheorghe Neamtu și numeroase rudeni.

Fie-i țărina ușoară și memoria neuitată.

Preot bătaș. Suntem rugați să dăm loc următoarelor șire: „În comuna Nădlac (com. Cenad), unde preotul Nicolae Chicin conduce sinoadele parohiale după metoda lui Tisza Pișta, s'a întâmplat că numitul preot a pălmuț pe clopotarul, un om cinstit, care de peste 30 de ani servește cu cinste comuna noastră bisericească. Motivul acestei purtări incalificabile ale preotului N. Chicin este, după cum se vorbește, că fiind în comuna noastră două partide și fiind preotul Chicin șeful unuia dintre aceste partide, d-sa pretinde clopotarului să-i facă servicii de spionaj, ceea ce însă nu încăpea deloc cu omenia crâșnicului.

Chestia aceasta se va lămurii de altfel în fața judecătoriei cercuale din Nădlac. Atragem atențiunea ven. consistor arădan asupra celui mai nou metod al preotului Chicin, a fiului desmerdat, de a vesti evanghelia lui Hristos. — **Prietenul.**

Logodnă. D-nul Nicolae Timpanariu, funcționar de bancă, și dsoara Paraschiva Răuciu din Săliște, logodniți.

Cu acest prilej logodnicii au rescumpărat anunțurile convenționale cu 10 cor. în favoarea ziaristilor.

Felicitările noastre!

O femeie deputat. Sau... o deputăteasă, prin analogie cu căpităneasă, proprietăreasă, bucătăreasă... Pentru prima oară a fost aleasă în Statele-Unite, în Decembrie trecut, o femeie deputat, în persoana doctoriței Nena Jolidon Croake, ca reprezentantă a statului Washington, unde femeile votează și sunt eligibile. E de origină franceză, din Vauthiermont, vechiul departament Haut-Rhin. Străbunicul ei s'a înrolat ca voluntar în lupta pentru independența Statelor-Unite. Intorcându-se în Franța fu institutor, primar, și în cel din urmă ucis de Prusieni la 1814. Fiul acestuia părăsi Franța în 1826 și veni în America cu copii, dintre cari Francois Jolidon, tatăl aleasei de azi, vine des în Europa și întreține relațiile între cele două ramuri din Franța și America ale aceleiași familii. În scrisorile adresate familiei, ea se plânge de greutățile ultimei campanii, din care a eșit victorioasă.

Ce să-i faci: mizeriile politice!

Ofrandă pentru armata română. Din București ni se scrie: D. ministru de război a primit următoarea scrisoare:

Domnule ministru,

Subsemnatii căpitan de marină Dan Zaharia, inginer al școlii superioare de electricitate din Paris și G. Rotlaender, șeful stațiunii de telegrafie fără fir a S. M. R. din Constanța, proprietari prin invențiune ai unui sistem de recepțiune în telegrafia fără fir, sistem cu desăvârșire superior ori căruia alt procedeu de recepțiune în telegrafia fără fir, avem onoare a vă comunica că în contractul ce am făcut cu marea companie generală radiotelegrafică din Paris, căreia i-am cedat drepturile noastre asigurate prin brevete asupra exploatarei brevetului francez în Franța, marină și coloniile franceze, am prevăzut clauzula ca în caz de război, Compania radiotelegrafică se obligă a furniza ministerului de război cu prețul de construcțiune — până la maximum 40 — aparatul nostru receptor, subsemnatii renunțând la redevențele și câștigul material ce numita societate, conform contractului, este obligată a ne asigura pentru fiecare aparat vândut. Ne mai permitem, domnule ministru, a vă comunica, că aceeași clauzulă o vom prevedea și în contractul ce credem a face cât de curind cu o mare casă germană.

Ca buni români, punem în serviciul apărării țării, fără vre-un profit material atât cât slabele noastre mijloace ne permit, munca noastră și credem, dle ministru, dintr'un justificat sentiment de mândrie națională, că receptorul românesc de telegrafie

fără fir care a putut răsbi în marina și armata franceză, va putea aduce netăgăduite servicii în vremuri grele armatei și marinei românești.

Convinși, dle ministru, că veți binevoi a accepta mica noastră ofrandă, vă rugăm să binevoiti a primi expresiunea devotamentului și considerațiunei noastre.

Căpitan Dan Zaharia, G. Rotlaender.

O înțelegere anglo-germană în chestia forțelor navale. Din Berlin vine știrea, că în ședința comisiunii bugetare ministrul de externe al Germaniei, Jagow a declarat că situația externă nu este turburată. Relațiunile Germaniei cu celelalte puteri, și în deosebi cu Anglia, sunt foarte amicale. Jagow vorbind de o declarație a ministrului de marină al Angliei Churchill în care acesta spune că raportul dintre marina germană și engleză este 10:16, a declarat că această proporție poate fi primită și în viitor. În jurul acestei declarațiuni s'au născut noul desbateri cari au fost confidentiale.

Ziarului „Neue Freie Presse” i se comunică de cătră corespondentul său din Berlin: Din cercurile politice bine informate, află, că atât Germania cât și Anglia inclină pentru o înțelegere în chestia flotei, în baza raportului de 10—16. Greutatea o formează în primul rând chestia garanției.

Din Londra vine știrea, că secretarul de stat dela departamentul marinei a declarat referitor la evaluarea forțelor navale germane și engleze, că comisiunea anglo-germană numită în urma vizitei lordului Haldane la Berlin, a ținut ședințe în a doua jumătate a anului trecut la Berlin, ocupându-se de toate chestiunile pendente dintre cele două puteri, atât referitoare la flotă și înarmări, cât și la diferențele ce au existat în chestia colonială.

x **Ustrenda Banka din Budapesta** ne anunță că la tragerea din 5 l. c. a lozurilor dela prima cassă de păstrare Pestană din patrie au fost sortați următorii numeri:

3407/4 cor. 200.000.—, 4252/2 cor. 25.000.—, 4985/8 cor. 8.000.—, 2014/5 cor. 5.000.— și nemănumărate câștiguri mai mici.

x **Schimbare de local.** Aduc la cunoștința or. public, că prăvălia mea din bulev. Andrassy nr. 15 am mutat-o în acelaș bulevard nr. 16, unde or. public va găsi un asortiment mult mai bogat de tot felul de articli. Mare asortiment de reticule pentru femei, pielării și alte cadourile de Crăciun.

Cu stimă: **Hegedüs Gyula**, prăvălie de perli, articlii de toaletă, parfumuri, articlii pentru barbierii și întreprindere pentru împrumutare de mașini absoarbitoare de prof. Telefon 506 Arad, bulevardul Andrassy nr. 15. He. 608

x De voiți un bun medicament de casă contra reumei, durerilor de dinți etc. și un bun desinfecant al pielii (după ras, contra mătreței) întrebuințați spirul de vin „Optimus” preparat de farmacistul Mr. Lt. Virgil Albescu Gurahont (Honzcztö). Depozite: Arad, farmacia Földes; Brad, Cutean; Timișoara, Lutye I. și Friker P. Gyárvaros; Criștior, Matca; Deva, Balog; Boița, Ballass și Eisler etc. etc.

x **Atragem atențiunea or. cetitorilor noștri** asupra anunțului librăriei „Doina” din Beiuș.

x **Pregătirea romului și a licherurilor în mod casnic!** 100—200 procente economie, 20 fileri. 1 dosă de extract de rum concentrat de lamaioa, sau orice extracte de licheruri, prin care se poate pregăti 1 litru rum foarte fin, ori 2 litri de licher foarte fin. La fiecare stielă se aclude și modul de pregătire.

În schimbul unei sume de 30 fil, în mărei postale trimit franco o dosă de mostră din ori care extract de licher sau rum.

Magazin principal: **Parfumerie „Hygiens” Timișoara-Cetate** (Temesvár-Belváros) vis-à-vis de intrarea cafenelei hotelului „Coroana”.

(A 444)

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

Caut

un candidat de avocat

cu praxă deplină sau începător.

Zilah, 1913 Februarie 10.

Dr. Ioan Sucu,

(Su 874) avocat Zilah (Sailagy m.)

AVIZ.

Nou medic român în Buziaș. D-nul Dr. DIMITRIE BORCA face cunoscut, că s'a așezat în Buziaș ca medic la „Krankenkaſſa” și și-a început praxa medicală, ca operator și specialist în morburile f. mești, — asupra cărei împrejurări atragem atențiunea Românilor din parte ellui. (Bo 760)

Cant un
conciplist cu praxă bună.
Doritorii să se adreseze mie.

Dr. Șerban de Voila
advocat
Făgăraș
(Se 865-4)

Vă aduc spre știre că mi am deschis
cancelaria advocațională
în Oradeamare str. Zöldfa No 9. (vis-à-vis de Arborele verde.)
Cu stimă:
Dr. Teodor Popa,
advocat.

O nouă piesă muzicală.

În curând va apărea „Vals(a-moll)”, pentru piano, din opul „Poeme lirice românești” de Ion Harșia, bursierul „Societății teatrale” la conservatorul din Lipsca. Subscripții pentru abonament se pot face la administrația „Românului”, preț 2 cor. — După apariție exemplarele se vor trimite cu rambursă abonaților. Ha 733

ANUNȚ.

Se caută un vier cu școală pentru una v. de 10 Hectare pentru România județul Prahovia Vierul de preferat familist să adreseze of a tele la adm. ziarului. Di 729

În atenția pomicultorilor!

Ofer altol de pruni bosnieci ca „Balkanska Carica” (Regina balcanului) și „Kraljica Bosne” (Regina Bosniei). — Altoiul de 2-3 ani cu coroană admirabilă e cel mai bun din diferitele soiuri de pruni. Poama e foarte mare, excepțional de dulce și foarte gustoasă. Se coace spre sfârșitul lui August, când se poate folosi ca deesert, pentru uscat, la fabricarea țuicel și a sligovițului. — Prunii mei nu sufer de căderea frunzelor, (Polystigma rubrum) ca de regulă alte soiuri la cari în mijlocul verii cade frunza, pricinuind stricarea poamei. Acest soi a fost premiat în diferite rânduri, cu premiul întâi din partea guvernului. A fost premiat la expoziția milenară din Budapesta 1896 și la expoziția din Viena 1897 cu medalie de aur, la expoziția internațională din Paris 1900 cu medalie de argint și în fine la expoziția regnicolă din Bosnia și Erșegovina ținută la Sarajevo iarăși cu medalie de aur. — Pentru calitatea prunilor garantez

Sava T. Kojdić,
K 849 mare proprietar în Brečka, Bosnia.

În atențiunea dlor vânători!

bransa mea, în mod inexceptionabil și prompt, cu prețuri moderate.

VÖRÖS MÁTYÁS

preparator și fabricant de instrumente de fizică.
Szeged, Petöfi-sugárut nr. 55.

Vo 286-30

GHEORGHE CIOROGARIU

MAESTRU TÂMLAR.

LUGOJ, STRADA ATANASIOVICI No. 10.

(Casa proprie).

(Ci 217-120)

Își recomandă atelierul bine asortat cu materiale uscate. Întreprinde și execută tot felul de lucrări aparținător acestei branșe, aranjamente interne și lucru pentru edificii ori unde, și în ori ce stil, cu prețuri moderate. :::

Komáromy Sándorné
atelier de corsete

Murás-Osorhely (Marosvásárhely)
str. Szentgyörgy nr. 6, etaj.

(Lângă hotelul Méier).
Cel mai cunoscut atelier. Numeroase scrisori de recunoștință precum și experiențele câștigate în decurs de 15 ani dovedesc croiul modern al corsetelor executate în atelierul meu. Corsete pariziene și mare asortiment de îndreptătoare. Reparaturi se primesc. Sală specială pentru încercare. Comenzile din provincie se exec. prompt și conștiincios.

(Ko 586-30)

Dacă voți să faceți mare economie în bani

atunci neconditionat să cercetați noul magazin restaurat de haine pentru bărbați, băceți și copii a lui

Korányi Jenő, Arad,
Szabadság-tér.

Tot aici se află asortiment foarte bogat de tot felul de ghete, pălării și articli de modă pentru bărbați
Prețuri foarte ieftine. Ko 654

Grăbiți a vă folosi de acest prilej bun.

MANDEL ZSIGA

orologier gluvaerghiu-optic

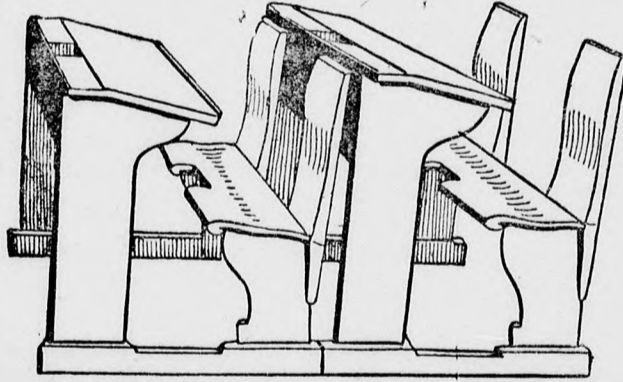
DÉS-Fötér

Sucursala Gyulafehérvár

Cel mai mare depozit de tot felul de ciasornice de aur și argint precum și ciasornice de metal și nickel. Articli de argint de China Berendorfer Cristofle și tacâmuri de argint. Ochelari și zwickeri de Rathenov. Articole optice de aur și argint Gramophoane și plăci. — Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștiincios. Prețuri moderate

(Ma 182-30)

CORNEL JUCU

mare stabiliment pentru aranjamente moderne de școale și birserici. ::

LUGOS,

strada Hunyadi nr. 11 și str. Corvin 9.

Telefon 24.

Ju 762

Prima fabrică pentru lipit și tălat cu autogen.

Körmendy Ferencz és Tsa

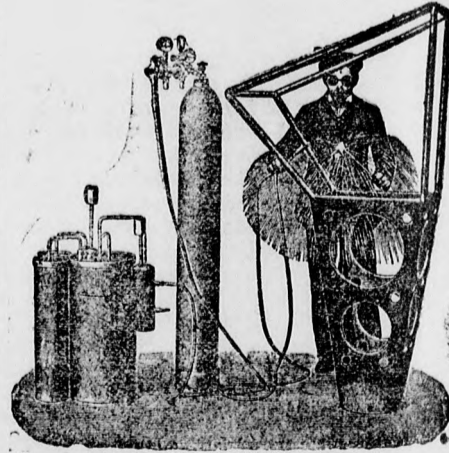
BUDAPESTA, IX. Üllői út 117 szám.

Telefon 20-59.)

Invenție ungurească, brevet propriu!

Pistolul cu pocnește! Pistolul nu se încălzește!

Specialități pentru aranjarea lipirei autogen. Primește spre lipire orice obiecte de fier și metal, precum și cazane, apoi execută recitoarea de apă, boilere și corpuri recitoare.

(Ko 199-120)

Dacă vă ești sărăcit în buzunar, trebuie să porți în buzunar un orologiu care să umble bine și punctual.

Dacă veți ca orologele d-voastre de buzunar și asfel de orologe să umble bine și precis, atunci să le dați spre reparare orologierului

Stefan I. Róth
Sibiu, str. Fleischer, nr. 36.

care lucrează ieftin și pe
:: lângă garanță ::

Tot aici se vând cu prețuri ieftine orologe de buzunar și orologe deșertătoare. Ro 727 ::

Cea mai ieftină sursă de cumpărat este firma

Welther János, pălărier

Făgăraș - Fogaras, bulev. Francisc Josif

Au sosit noutățile cele mai moderne de pălării de toamnă și de iarnă: modeluri pentru femei, pălării de plisă, catifea, double și pălării de păură, cu prețurile cele mai moderate. Artiile de modă p. bărbați: mare asortiment de pălării de piele de epură, tari și mari. Pălării și chipuri pentru școlari, mare asortiment, dela cor. 2-3. Primesc spre executare tot felul de pălării spre reparare și văpsire, după cele mai noi modele. Pălării de doliu se execută imediat. (We-503)

(Ma 181-60)

Mandler János

Intreprindere de beton, plăci articeale și teracotă

SZEGED, strada Bihari nr. 1.

Primesc spre executare totfelul de lucrări în bransa lui, și anume: teracotă, canalizare, betonare, conducte

de țevi de lut și ciment, uscare pereților umezi, trepte (scări) de platră artificială, pereți, conuți „Rabitz”, inele pentru fantani, bazeuri, fantani artexiane și vâlcele executate neexceptionabil și cu prețurile cele mai moderate.

Cu prospecte servesc gratuit.

SCHWALB ADOLF fia VILMOS
tinichigiu și mier.

BUDAPEST, VII. Verseny-u. 3.
(Colțul străzii Murányi)

Pregătește totfelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru miere. Fabricate de specialitate: măsurii de litru din tinichea albă ori nickel, canoane pentru olei, lack ori petrolu, facle, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.
Catalog trimite gratuit și franco.

Un milion altoi de viie

din soiurile cele mai distinse pentru vin și masă. — Viță americană cu și fără rădăcină și ochiuri pentru altoi din toate soiurilor se află de vânzare la pepinăria Domnului românesc din Babalna lângă Orăștie a căru proprietar e Dr. Aurel Vlad.

Fiind pepinăria noastră bine îngrijită n'a fost atacată de peronosporă, altoii sunt foarte frumoși și dezvoltăți la perfecție.

Pentru vița liferată din pepinăria noastră, garantăm că soiurile sunt curate după cum sunt notate în catalog.

Fiile care viticultor și proprietar de viie să se adreseze cu toată încrederea pentru altoi de viță trebuincioși la jos semnata administrație fiind asigurat că vor fi serviți conștiințios, solid și prompt.

La cerere să trimite gratis și franco catalogul despre altoi de viie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii.

Se primesc băieți de români la cursurile practice pentru altoi, de viță. Condițiunile de primire la cerere se vor trimite.

Administrația „Domeniului din Bobalna“
(A 589) Babalna (w. p. Szászváros).

LUDOVIC BINDER
CIUVAERGIU, CIASORNICAR ȘI AURAR
(Membru al Uniunii Horlogere).

MEDIAȘ (MEDGYES) Markt platz nr. 11.

Mare magazin de: orologe de Elveția, de aur argint, oțel și nichel, orologe de părete și cu pendal. Bijuterii fine și artiile de briliante, obiecte de lux veritabile de argint, și argint de China, artiile optice. În marele meu atelier de bijuterii se execută totfelul de bijuterii, și se reparază cu specialitate bijuterii și ciasornice, pe lângă garanță. Prețuri moderate. Serviciu conștiințios. (Bt 483-20)

Magazin de lucruri de mână pen. femei de decoruri lucrate cu mână. — Tipar de lux și atelier de desen.

KELLNER ZOLTAN
Timișoara-Cetate (Temesvár-Belváros), Strada Mercy (Casa Galg. 1).

Mare asortiment de cele mai moderne perdele, bomfemme, storuri, vitrage

Bomfemme	—	—	—	—	dela 10 cor. în sus.
Vitrage	—	—	—	—	1 " " "
Perdele de pânză	—	—	—	—	18 " " "

Totfelul de fugare începute, terminate, brodate și desenate, millieuri, perine. :: velințe acoperitoare pentru pianuri, cimbale și scaune cu leagăn. ::

:: Mare asortiment de covoare de Smirna și de pierne. ::

(Ke 145-30)

EDUARD LEXEN,

tinichigiu și anteprișă de instalațiuni
Brașov, Atelier: Strada Lungă Nr. 63.
Prăvălie: Strada Gabel Nr. 2.
 Telefon Nr. 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificiile, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru gheață, vase pentru spălat și altele. **Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie**

Lampe de carbid de toffelul dela 3 coroane în sus. — Engrosiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă

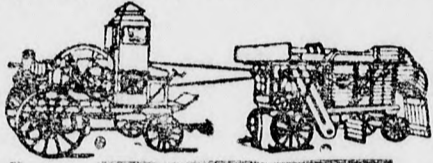
I 192-60

O. Ilioviciu

lăcătar artistic de mașini, motoare și edificiile
Bistrița-Besztercze.

Execută toffelul de lucrări în bransa zidăriei și lăcătușeriei precum și ferării pentru zidări noi, porți de fier, balcoane, trepte, garduri pentru morminte și mașine de gătit. — Reparează pe lângă garanția orice fel de mașini agricole, motoare, mașini de cusut, biciclete, cumpene — cu prețurile cele mai convenabile. □

Librăria „DOINA“

Ne permitem a recomanda atențiunei binevoitoare a On. public românesc bogatul nostru sortiment de cărți literare de toate genurile, cărți bune pentru popor, cărți de rugăciuni și de economie, precum și tipăriturile advocatiale cu prețurile cele mai moderate și toate necesariile de cancelarie ca: hârtie, călimări, cerneală, creioane, tocuri, penite, ceară de sigilat sugetivă, mape pentru masa de scris, hârtie de scrisori în cutii, apoi registre de contabilitate în diferite mărimi, albume pentru cărți postale și fotografii, sigile cu monogram și ștampile de cauciuc și metal pentru oficii, etc. etc.

Comenzile primite se execută cu cea mai mare promptitudine și conștiințiozitate. La dorință cărți achitate înainte se expediază și la America și în celelalte țări străine.

Asigurăm On. public de un serviciu afar' din cale prompt și mulțumitor și ne rugăm a ne onora cu st. comenzi.

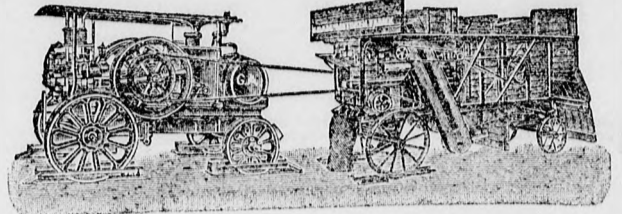
„DOINA“
 LIBRĂRIE SOC. PE ACȚII
 (Beiuș)-Belényes.

16

Deplin mulțumit este numai acel industriaș sau econom care se află în posesiunea

MOTORULUI ADAM

de un renume mondial sau a unei garnituri de îmblătit, cu oleiu brut sau benzina, pentru că acestea au o consumație mică, sunt durabile și executate solid, cu un număr de învârtituri și astfel nu se pot strica. Se execută aranjamente complete pentru mori de apă, stabilimente cu vapori sau apă, fabrici de spirt chereștrăe, țiglariei, lăcătușeriei și alte stabilimente de industrie

Mașini de trierat, patentate cu benzina.

Motoare și locomobile pentru oleiu brut și benzina, uzine de căzane, toffelul de sisteme de pompe și mașini economice, precum și mașini pentru industria lemnului

Unelte excelente de lăcătușerie.

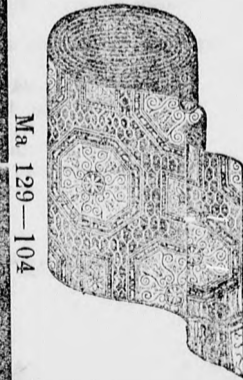
Depozit stabil pentru locomobile și motoare cu benzina și pentru orice fel de articlii tehnici.

Garanție pentru fiecare lucrare. — Plătiri favorabile în rate. Fiecare interesant să se adreseze cu încredere către mine și eu îi voi sta cu plăcere și gratuit în ajutor cu sfaturi de specialitate, schițe, planuri și preliminar de spese.

HANS SCHIEB, birou tehnic.
 HERMANSTADT, Fleischergasse nr. 8. SIBIU.
 — vis-à-vis de »Hotel Bonfert«. Si 728

Fără nici un obligament de a cumpăra vă prezentăm cea mai bună mașină a secolului prezent, cel mai nou model de mașină de scris

S. SMITH PREMIER

cu scrisoare vizibilă, provăzută cu cordea dublă în două culori, rubricatoare, cu aparat Tabulatus, angajament complet de litere, provăzută cu aparat adunător.

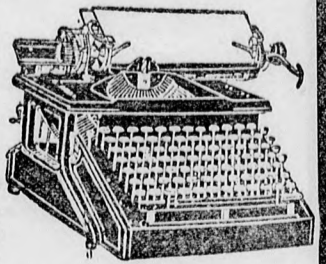
Agentia principală pentru Ungaria-de-Sud:
 ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI SZÖNYEGHÁZ ÉS MODERN IRODABERENDEZÉSI VÁLLALAT.

(Primul magazin de covoare și întreprindere de aranjament pentru birouri din Ungaria-sudică).

Maitinszki Pál és T-sa

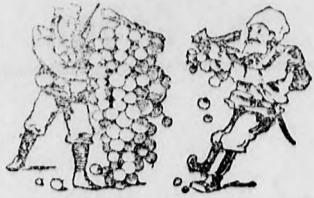
Temesvár-Belváros str. Jenő-herceg nr. 8.

Se primește orice soi de mașini de scris spre reparare completă, spre ținare în bună rânduială și spre curățire în baza unui legământ anual. Lucrări de dactilografie, copieri cu ajutorul mașinei dactilografice se execută cu prețurile cele mai ieftine. — Hec tografe și toffelul de rechizite dactilografice fabricații americane-ingleze, cu prețurile cele mai convenabile.

În despărțământul de covoare se vând covoare veritabile de Persia, Smirna și toffelul de covoare cu prețuri foarte scăzute.

Viță americană altoită

precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini, în diferite varietăți, furnizează renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

Serviciu conștiincios. :: Soluri garantate.

FR. CASPARI

(Nagytküllő vm.) Mediaș — Medgyes.
:: Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. ::

In catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel, că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal dela d-ii proprietari cari mi-au trimis aceste scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus. He 867

DROGHERIE.

Țin în depozit și comand tot felul de medicamente, specialități igienice, cosmetice și instrumente medicale și optice din patrie și străinătate, după prețurile din Capitală.

Bandaje, pasamente și instrumente pentru veterinari, etc. etc, dulapuri de siguranță conform ordinului ministrului reg. ung. de interne.

Articlii pentru casă și economie etc., vinuri curative, cognacuri, rumuri engleze, tea etc. zahar curativ și totfelul de articlii de drogherie.

Gumă pentru îngrijirea copiilor, sticle pentru supt, *Soxleth, Nestlé, Kufeko, Theinhardt, Phosphatine.* — Instrumente auxiliare pentru moșit.

Săpunuri curative, minerale și cosmetice.

PARFUMURI. PARFUMURI.

Royer et Gallet, Ch. Houbigat
L. T. Piver, Marque d'Orsay etc.

Gumă! Ape curative și minerale.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt cu deosebită stimă:

Drogheria „La împăratul Romanilor”
BISERICA-ALBĂ (Fohértemplom) str. Târgului nr. 58.
(Do 763)

„CASSA DE PĂSTRARE IN DEZNA” societate pe acții.

CONVOCARE.

Invităm pe domnii acționari ai „Cassei de păstrare în Dezna” societate pe acții la a

IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Dezna Joi în 27 Februarie 1913 st. n. la 11 oare a. m. în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Constituirea adunării generale.
 2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere, despre gestiunea anului 1912.
 3. Aprobarea bilanțului, împărțirea profitului curat și darea absoluturului membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghere.
 4. Alegerea a 7 membrii în comitetul de supraveghere pe 3 ani (§ 42 statute).
 5. Eventuale propuneri în sensul § 19 din statute.
- Dezna, la 8 Februarie 1913.

DIRECȚIUNEA.

În sensul § 20 din statute, numai acei acționari au vot decisiv în adunarea generală, cari cel puțin cu 30 zile sunt însomnați ca proprietari de acții în registrul acțiilor, și au depus acțiunile sau plenipotențele la cassa institutului pe lângă revers, până la deschiderea adunării generale. Plenipotențatul trebuie să fie însuși acționar al institutului.

Active—Vagyon Contul Bilanț la 31 Dec. 1912. — Mérleg-számla 1912. december 31. Pasiva—Teher

Cassa în număr — Pénzkészlet	1732 89		Capital societar — Részvénytőke	40000
Giro	500	2232 89	Fond de rezervă — Tartalék alap	2158 94
Cambii — Váltók		110514	Depuneri — Betétek	29273 61
Capital social restant — Hátralékos részv. tőke		6012 46	Reescont — Visszeszámitolás	46957
Acții — Részvények	630		Creditori — Hitelezők	11 40
Mobilier — Felszerelés	58		Dare după înt. de dep — Be nem fiz. tőke kam. adó	86 98
Debitori — Adósok	597 41		Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	246 50
			Inter. transit. anticipat — Átmeneti előleges kam.	691 33
			Profit curat — Tiszta nyereség	1141
		120566 76		120566 76

Debit Tartozik Contul Perdere și Profit — Veszteség- és Nyereség száml'a Credit—Követel

Int. de depuneri—Betéti kamatok	1838 86	Interese de escont — Váltó kam.	14327 44
Int. de reescont-Visszeszám. kam.	5614 40	Provizțiuni — Jutalékok	14 14
Salare — Fizetések	1200		
Marce de prezentă-jelenléti jegyek	86		
Spese — Költségek	1791 29		
Porto	280 56		
Dare directă și comunală — Állami és községi adó	1725 81		
10% dare după inter. de dep. — 10% betéti kam. adó	183 88		
Compet. de timbru — Bélyeg illeték	280 28		
Chirie — Házbér	200		
Profit curat — Tiszta nyereség	1141		
	14341 58		14341 58

pentru contabilitate.
St. Peneșiu m. p.

DIRECȚIUNEA — IGAZGATÓSÁG:

Milian m. p. Tirta m. p. Toutan m. p. Covactu Pinteia m. p. Brad m. p.
president.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE — FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Subscrisul comitet de supraveghere a revidat contul Bilanț și contul Perdere și Profit și le-a aflat în deplină consonanță cu cărțile institutului. — A felügyelő bizottság jelen Mérleg számlát átvizsgálván azt rendben és az intézet könyveivel összhangzónak találta.

Dezna, 8 Februarie 1913.

Dr. Aurel Grosza m. p. Patriclu Covaciu m. p. Pavel Zsebea m. p. Terentte Costea m. p.
president.

Plugul „JURENAK”

brevetat

mecanism simplu,
întrebuințare ușoară,
regulare ușoară,
cu aproape 50% ară mai mult,
” ” 30% reclamă mai puțină putere,
este cel mai perfect și este plugul viitorului,

Catalog de prețuri trimite cu plăcere:

(Ju 425)

„Jurenák” szab. ekegyár részvénytárs. Marosvásárhely.

„Matca” institut de credit și economii în Cebea.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „MATCA”, sunt invitați prin aceasta la a

III-a adunare generală ordinară,

care se va ține în biroul institutului în 4 Martie st. n. la 1 oră p. m. cu următoarea ordine de zi:

1. Constatarea numerului acționarilor și al acțiunilor pe cari le reprezintă.
2. Denumirea alor 2 notari și 2 scrutători.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere pe anul expirat 1912 și aprobarea bilanțului.
4. Decidere asupra propunerii Direcțiunii cu privire la împărțirea profitului curat.
5. Darea absoluturului direcțiunii și a comitetului de supraveghere pe 1912.
6. Staverirea capitalului societar și a § 6 din statute.
7. Fixarea marcelor de prezență pe 1913, pentru membrii Direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
8. Alegerea Direcțiunii pe un period de 3 ani, conf. § 32 din statute.

Acționarii au ași prezenta acțiile conform §-lui 20 din statute. — Femeile se reprezintă prin plenipotență, minorii prin tutori, curanți prin curatorii lor, societățile prin reprezentanții lor legali.

Cebea, la 4 Februarie 1913.

DIRECȚIUNEA.

Active—Vagyon

Contul-Bilanț — Mérleg-számla

Pasive — Teher

Cassa—Pénztár		8247	27	Capital societar — Részvénytőke		84000	—
La instit. „Victoria” — „Victoria”-intézetnél		1800	—	Fond de rezervă — Tartalékalap		10309	—
Cambii — Váltók	89007	—	—	Depuneri — Takarék betétek		90166	96
Cambii cu reescom. hip. — Jelz. bizt. váltók	301280	—	390287	Reescompt — Visszeszámitolás		273221	—
Obligațiuni — Kötvény kölcsönök		—	2975	Dividendă neridic. — Fel nem vett osztalék		192	—
Marfă la Consum — Aru az áruraktárnál		—	34236	70	Creditorii Diverse — Különféle követ. számlák		9571
Mașini agricole și Motor — Mezőgazdasági gépek és Motor		—	3094	71	Interese anticipate — Előre vett kamatok		4697
Casele institutului în H.-Kristyor — Intézeti házak H.-Kristyoron		—	15691	46	Profit curat — Tiszta nyereség		13591
Imobili — Ingatlanok		—	3952	97			
Mobilier la Institut — Felszerelés az intézetnél	1530	—	—	—			
Mobilier la Consum — Felsz. az áruraktárnál	1400	—	—	—			
Debitorii — Tartozó számlák		—	18014	28			
Interese restante — Hátralékos kamatok		—	835	—			
Interese anticip. de reesc. — Atmeneti visszeszámit. kamat		—	3685	27			
			485749	66			485749
							66

Debit—Tartozik

Contul — Perdere și profit — Veszteség és nyereség számla

Credit—Követel

Interese de depunere — Betét kamatok		4417	64	Venit transport — Áthozott nyereség		672	06
Interese de reescompt — Visszeszám. váltó kam.		—	22390	83	Interese de imprumut — Kölcsön kamatok		35171
Salar la institut — Fizetés az intézetnél	3260	—	—	—	Provizie — Jutalékok		10799
Salar la Consum — Fizetés az áruraktárnál	2189	92	5449	92	Venit dela Consum — Bevétel áruraktártói		3385
Spese de birou — Irodai költségek		—	464	10			
Dare directă și Com. — Egyenes és közs. adó	2310	31	—	—			
10% dare după depun. — Betét kam. adó	441	69	2752	—			
Amortis. din Mobil. la inst. — Leirás felszer. az intézetnél	160	40	—	—			
Amortis. din Mobil. la Consum — Leirás felszer. áruraktárnál	126	11	286	51			
Asigurare — Biztosítás		—	128	64			
Mărci de prezență — Jelenléti bárczák		—	547	—			
Profit curat — Tiszta nyereség		—	13591	55			
			50028	19			50028
							19

Pentru Contabilitate: Ioan Indreiu

dir. subst. — vezérig. helyett.

Cebea, la 31 Decembrie 1912.

DIRECȚIUNEA: — IGAZGATÓSÁG:

Ioan Tisu m. p.
președinte — elnök.

Petru Campean m. p.

Nicolae Mateiu m. p.

Lazar Pârva m. p.

Petru Stanciu m. p.

Marc Huțiu m. p.

Alexandru Florea m. p.

Revăzut și aflat în ordine. — Láttá és rendben találta.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE: — FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Ioan Mihutiu m. p.
președinte — elnök.

Pavel Lazar m. p.

Athanasie Brana m. p.

Nicolae Bexa m. p.

Emil Negruțiu m. p.

TIPOGRAFIA „CONCORDIA”, ARAD.